MAR 25 1919

РІК ЗАЛОЖЕНИЙ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA".
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 20-го МАРТА 1919. Ч. 33. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. THURSDAY, MARCH 20, 1919. No. 33.

ПЕРЕМИШЛЬ В РУКАХ УКРАЇНЦІВ.

Українські війска на передмістю Львова.- Значна часть міста в огни.

ДАЛЬШИЙ НАСТУП БОЛЬШЕВИКІВ НА УКРАЇНІ. --- ОСІДОК ПРАВИТЕЛЬСТВА ПЕТЛЮРИ ПЕРЕНЕСЕНО ДО ПРОСКУРОВА.

ДЕЛЕҐАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ВІДІХАЛА ДО ПАРИЖА.

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 19, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ДЕЛЕҐАЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ВІДІХАЛА ДО ПАРИЖА.

НЮ ЙОРК, Н. Й., 19. марта. — **Нині в полудне відіхала французьким кораблем „Еспань" ДЕЛЕҐАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО КОМІТЕТУ НА МИРОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ ДО ПАРИЖА.**

В склад делеґації входять: конґресмен Джеймс А. Геміл і др. Кирило Д. Білик, предсідатель Екзекутиви У. Н. Комітету в Злучених Державах.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 19, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПЕРЕМИШЛЬ В РУКАХ УКРАЇНЦІВ.

Українські війска на передмістях Львова.

ЛОНДОН, 17. марта. — **УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА ВІЙШЛИ ДО ПЕРЕМИШЛЯ, як се доносить бездротна телеґрама з Німеччини, покликуючи ся на рапорт українського Директоріяту.**

Поляки держать ся ще доси в північно-західній части міста (Засяне).

УКРАЇНСЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ ТАКОЖ ПЕРЕДМІСТЯ ЛЬВОВА. РУХ НА ЗЕЛІЗНИЧІМ ШЛЯХУ ЛЬВІВ-ПЕРЕМИШЛЬ ЗОВСІМ ЗДЕРЖАНО.

ВЕЛИКА ЧАСТЬ ЛЬВОВА В РУЇНАХ.

Містови грозить цілковите знищене.

БЕРЛІН, 16. марта. — Вісти, одержані з горішного Шлеска, доносять, **що Львову, столиці Галичини, грозить цілковите знищене з причини бомбардованя міста Українцями.**

Велика частина Львова лежить уже в руїнах або стоїть в огни. Вісти доносять, що жертви в місті були численні.

ДАЛЬШИЙ НАСТУП БОЛЬШЕВИКІВ НА УКРАЇНІ.

Правительство Петлюри перенесло свій осідок з Винниці до Проскурова.

ВАРШАВА, 16. марта. — Телеґрами зі Станислава доносять, **що наступ большевиків на Україні прибирає грізний розмір.**

Правительство Петлюри перенесло свій осідок з Винниці до Проскурова (подільська ґубернія), **але боротьба о здобуте Винниці відбуваєть ся дальше.**

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВІЙСКА ПІД ОДЕСОЮ.

Бердичів в руках большевиків.

ЛОНДОН, 19. марта. — Париський кореспондент лондонського „Таймса" доносить, **що протибольшевицькі війска розпочали опорожнювати Одесу. Савєтська армія находить ся у віддаленю 15 миль від Одеси.**

Телеґрама з Гільзінґфорсу доносить, **що большевики доносять про здобуте Бердичева, міста в київській ґубернії, 24 миль на полудне від Житомира.**

УКРАЇНСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ ВЕДУТЬ ПЕРЕГОВОРИ З РУМУНІЄЮ.

Переговори мають на ціли управильнене взаїмних відносин обох держав.

ЦІРІХ (Швайцарія), 17. марта. — Бездротна телеґрама з України доносить, що на засіданю членів кабінету др. Стефан Витвицький, який був свого часу висланий до Черновець на чолї делеґації до тамошного румунського головного команданта, сказав, що після заяви румунського ґенерала Задіка румунський штаб не мав на ціли робити напад на українську територію.

Порішено вислати до Букарешту делеґацію на переговори з румунським правительством в ціли управильненя взаїмних відносин.

СКЛАД УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ РАДИ В ГАЛИЧИНІ.

Утворено також провізоричний кабінет для справ Галичини.

Краківська часопись „Нова Реформа" з 12. січня доносить: Українська Народна Рада вибрала **провізоричну державну раду,** яка аж до остаточної злуки галицької держави з українською републикою буде заступати правительство галицької держави.

Державна рада складаєть ся з 10 членів. В її склад входять: **Др. Евген Петрушевич,** яко президент, др. Лев Бачинський, др. Антін Горбачевський, Семен Вітик, Шміґельський, Давидяк, др. Михайло Новаковський, Попович і Юрик.

Державна рада іменувала **провізоричний кабінет,** в склад котрого війшли: **др. Сидір Голубович,** президент і міністер скарбу; др. Макух, міністер внутр. справ; др. Артимович, міністер просьвіти; інжинір Мирон, міністер зелізниць; інжинір Касанович, міністер почти і телеґрафів; др. Льонгін Цегельський, міністер загр. справ.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 19, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

МІЖНАРОДНИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ КОНҐРЕС В МОСКВІ.

Надіють ся революції у Франції і Анґлії, яка повалить теперішну мирову конференцію.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 16. марта. — **Міжнародний комуністичний конґрес в Москві розпочав ся,** як се доносять нинішні телеґрами з Москви.

На конґресі є присутні делеґати з Німеччини, Франції, Швайцарії, Голяндії, Швеції і Австрії.

„Революція в Парижи і Лондоні повалить теперішну мирову конференцію", заявив французький делеґат.

„Комуністи в Ротердамі і Амстердамі є готові до походу", говорив делеґат з Голяндії.

Міністер Троцький взивав „до кровавої і безпощадної боротьби" в ціли установленя загальної диктатури пролєтаріяту.

Большевики вислали на аґітацію в Німеччині 175 міл. дол.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС, 16. марта. —Російське большевицьке правительство вислало до Німеччини на сфінансоване революційних орґанізацій 175 мілїонів долярів, як се доносять з достовірних жерел.

Заходить також небезпека, що естонське правительство має намір заключити окремий мир зі савєтським правительством.

Ширене большевицької пропаґанди при помочи літаків.

ВАШІНҐТОН, 17. марта. — Російське большевицьке правительство має намір при помочи літаків вести большевицьку пропаґанду в Анґлії і Франції, як се доносять вісти зі Швеції до департаменту загр. справ. В тій цїли заложено в Москві окрему школу для виобразованя летунів.

Є намір розкидати при помочи лїтаків большевицьку пропаґанду, писану невидним чорнилом.

Большевицькі війска опорожнили місто Уфу.

ОМСК, 16. марта. — Урядовий рапорт доносить, що війска сибірського правительства здобули від большевиків місто Уфу.

Большевицька пята армія знищила Уфу. Сибірські війска перед здобутєм міста окружили його зі всїх сторін. Неприятельські війска дістали ся в полон або були розпорошені після битви дня 14. марта.

Фінські війска опускають Естонію.

СТОКҐОЛЬМ, 17. марта. — Вісти доносять, що фінська армія опорожнює Естонію. Головний штаб фінської армії уступив вже поза Фінський залив.

Американський посол в Стокгольмі, Іра Нелсон Морріс, який стоїть в зносинах з послом Фінляндії, доносить, що повисша вістка є достовірна.

Новий невдачний замах на житє Леніна.

ЦІРІХ, 17. марта. — Нинїшна телеґрама з Берліна доносить, **що зроблено новий замах в цїли убитя Леніна.**

Телеґрама доносить, що замах був переведений в Москві, однак Ленін вийшов цїло. Напасника злінчовано.

В ПОЛЬЩІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 19, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Польські війска з Франції будуть вислані до Польщі.

ПАРИЖ, 17. марта. — Француський міністер загр. справ, Пішон, заявив, що на случай, коли би Німції відкинули услівя комісії союзних держав, алїянти будуть приневолені інтервенїювати. Польщу не можна полишити в її теперішнім грізнім положеню. З першою польською дивізією, яка борола ся на француськім фронтї, відїде до Польщі також один ґенерал француський. Польські війска виїдуть до Польщі можливо як найскорше.

Поляки готовлять ся до війни з Німцями.

БЕРЛІН, 16. марта. — Телеґрами з Ґравденц доносять, що Поляки приготовляють ся до загального наступу проти Німців та повідомили німецькі передні сторожі, що розєм перестав вже істнувати. Німцї вичисляють 84 случаїв нарушеня Поляками розему.

Німецькі власти в Локен коло Аленштайн (Східна Прусія) захопили у свої руки польський тайний склад воєнних матеріялів. Увязнено одного підофіцира і 5 осіб цивільних.

НА ЛИТВІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 19, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Кріза в литовськім правительстві.

ЛЬОЗАН, 18. марта. — З причини крізи в литовськім кабинеті візвано Довидайтіса, щоби утворив новий кабінет, як се доносить литовське пресове бюро. В новім кабінеті християнські демократи будуть мати більшість.

Литовці розпочали наступ проти большевиків.

СТОКҐОЛЬМ, 17. марта. — З головної кватири литовського ґенерального штабу в Ковні доносять, що литовські війска розпочали на цілім фронті наступ проти большевиків.

Звіт звучить: „В суботу підняли литовські війска наступ на цілім фронті, завдаючи большевикам тяжке поражене на північний захід від Вильни. Наші війска на полудневий схід від Вильни посувають ся напеiред, приневолюючи неприятеля уступати назад на цілім фронті".

Литовці зі Східної Прусії за злукою з Литвою.

НЮ ЙОРК, 12. марта. — Литовці, які мешкають у Східній Прусії, відорвали ся від Німеччини і утворили свою окрему державу з територій на північ він Мазурських озер. Новоутворена держава буде пізнійше злучена з литовською републикою, яка обіймає литовські землї давної Росії, як се доносить Литовська Народна Рада.

(Литовці у Східній Прусії замешкують околиці на північ від Кеніґсберґа, саме місто Кеніґсберґ і долину ріки Преґель).

В СЕРБІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 19, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Боротьба між Сербами і Чорногорцями.

РИМ, 17. марта. — Недалеко Данилограда прийшло до боротьби між сербськими і чорногорськими війсками, як се доносять нині одержані тут вісти.

Сербські війска прибули до Чорногори, щоби покарати Чорногорців за напад на сербського посла. Обі сторони потерпіли тяжкі втрати; між жертвами находить ся також один сербський ґенерал.

(В останних часах невдоволене між полудново-славянськими народами з кождим днем змагаєть ся. Хорвати, Словінці і Чорногорці є за федерацією полудново-славянських републик, підчас коли Серби обстоюють при задержаню королівської династії).

В ХІНАХ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 19, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

Хінське правительство дрожить перед большевицьким рухом.

ПЕКІН (Хіни), 12. марта. — Хінське правительство зістало заалярмоване вісткою з Петроґраду, що хінські робітники в Росії зорґанізували 60.000 армію в цили поширеня большевицької пропаґанди в Хінах.

Правительство заходить ся коло виданя відповідних зарядженъ, щоби не допустити до поширеня большевицької пропаґанди.

З МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 19, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН ПОВЕРНЕ В ПОЛОВИНІ ЦЬВІТНЯ ДОМІВ.

Около 25. марта мировий договір буде предложений Німеччині до підписаня.

ВАШІНҐТОН, 18. марта. — Урядники в Білім Домі одержали вістку з Парижа, **що вже слідуючого тижня мировий договір буде виготовлений та що президент Вілсон вже в половині місяця цьвітня буде міг повернути домів.**

Як доносять вісти, **союзні держави предложать около 25. марта мирові услівя Німеччині і її союзникам.**

Німеччина мусить приймити услівя, в противнім случаю дальша війна.

ПАРИЖ, 17. марта. — З кругів мирової конференції доносять, що алїянти і їх союзники є вже вповні згідні щодо услівий, які будуть подиктовані німецьким делеґатам, завізваним до Версалю. Всяка дискусія над услівями буде виключена.

Німецькі делеґати мусять приймити услівя і їх підписати, в противнім случаю буде проголошена дальша війна. Сподіють ся, що з огляду на внутрішне положене Німеччини німецькі делеґати згодять ся на услівя, не хотячи наражати свою державу на нову війну.

Домагають ся важних змін в конституції Ліґи Народів.

ПАРИЖ, 18. марта. — **Комісія Ліґи Народів, на чолї котрої стоїть президент Вілсон, одержала відповідь від невтральних держав, що вони до четверга предложать свій проект щодо зміни конституції Ліґи Народів.**

Представники міжнародної конференції товариств Ліґи Народів ухвалили на засіданю, яке відбуло ся від 6. до 13. марта в Берні, численні поправки до конституції Ліґи Народів, котрі вони вислали телеґрафічно до комісії Ліґи Народів в Парижи.

В конференції брали участь представники 60 товариств з Анґлії, Італії, Німеччини, Австрії, Данії, Угорщини, Швеції і Швайцарії. На нарадах були присутні також представники Франції, Злучених Держав, Росії, Болгарії, Єгипту, Естонії, Греції, Литви,, Македонії, Румунії, Туреччини і **України.**

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on March 19, 1919 as required by the Act of October 6, 1917.)

УПАДОК НІМЕЦЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА НЕМИНУЧИЙ.

Серед народу є замітний зворот в сторону лївиці.

ПАРИЖ, 17. марта. — Телеграма від американського посольства з Копенгаґен до американської мирової комісії подає слідуючий опис внутрішного положеня в Німеччині:

„Американський війсковий аташе, який прибув тут в четвер з Берліна, заявляє, що останні страйки в Німеччині були викликані не лише з причини браку поживи і праці, але також з причини невдоволеня серед народу задля проволїканя правительством соціялістичних реформ.

„Довірє народу до правительства зістало в останних часах сильно підкопане і серед загалу є замітний зворот щораз більше в сторону лївиці.

„Американський аташе заявляє, **що нова революція повалить теперішне правительство, коли в протягу найдальше шість тижнів не поправлять ся в Німеччині услівя щодо поживи і праці. Лише безпроволочне вислане поживи і сирих матеріялів може запобігти вибухови нової революції".**

Німці надіють ся небавом наступу большевиків.

ГАҐА, 18. марта. — „Гамбурґер Фремденблят" доносить, що в протягу кількох тижнів треба надіяти ся наступу большевицької армії на Східну Прусію. Москалі неначе саранча знищили все в Курляндії і посунуть ся тепер на сусідні краї. Проти большевицької небезпеки Німці не мають достаточної сили.

Пограничний корпус не заслугує на повне довірє. Богато жовнірських рад симпатизує зі Спартаками.

Німці доставили алїянтам 5.000 льокомотив і 150.000 возів.

БЕРЛІН, 15. марта. — „Таґес Цайтунґ" доносить, що Німеччина доставила алїянтам назначену в розємі скількість зелізничих матеріялів: 5.000 льокомотив і 150.000 возів. Вартість тих матеріялів оцінюють на три білїони марок. Пруські зелізниці доставили три четверті льокомотив і возів.

———o———

Закон в справі злуки з Німеччиною ухвалений.

ЦІРІХ (Швайцарія), 17. марта. — Нинїшна телеґрама з Відня доносить, **що на австрійських установчих зборах принято вже в третім читаню законопроект в справі злуки Австрії з Німеччиною.**

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31. 1918.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ВИЇЗД ДЕЛЕҐАЦІЇ У. Н. КОМІТЕТУ ДО ПАРИЖА.

Згідно з постановою першого всеукраїнського Народного Зїзду, який відбув ся в Ню Йорку в днях 16. і 17. січня с. р. і з бажанем українського загалу в Злучених Державах, Український Народний Комітет поробив заходи для висланя делеґації від американських Українців на мирову конференцію в Парижи, аби там оборонила галицьку Україну, українську Буковину, угорську Русь і Холмщину та щоби помагала українській мировій делеґації в її працях і заходах і підпирала її з усих сил.

У. Н. Комітет передівсім звернув ся був з просьбою до конґресмена Джеймса А. Геміла, звісного приятеля українського народу і його визвольних змагань, з' просьбою, щоби взяв участь в українській делеґації із Злучених Держав та поміг українській делеґації в Парижи своїм впливом, знанем і радою.

Коли конґресмен Геміл згодив ся поїхати, У. Н. Комітет виделеґував від себе д-ра Кирила Д. Білика, предсїдателя Екзекутиви У. Н. Комітету, і в середу, дня 19. с. м., вони оба вже відїхали до Франції кораблем „Еспань".

В Парижи делеґація У. Н. Комітету має заступати домаганя і бажаня цілого українського загалу в Злучених Державах та помагати тамошній українській мировій делеґації в її праці і заходах, а також навязати зносини між старим краєм і українською іміґрацією в Злучених Державах.

Український Народний Комітет.

ЧИ Є УКРАЇНСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ?

Телеґрами з Европи в останнім часї раз-враз згадують про „українських большевиків", які заняли Київ, Полтаву, Харків, Катеринослав, Херсон. І гадав би хто, що дійсно на Україні є українські большевики.

А тимчасом ті „українські большевики" о стільки українські, що живуть на Україні, а позатим вони з Україною нічого більше спільного не мають.

Ті так звані „українські большевики" — се робітники і їх „лїдери" по містах на Україні. Через політику давного царського уряду, яка підпирала наплив московських, польських і жидівських робітників до міст на Україні, в тих містах, а особливо в містах промислових на Україні, серед робітництва чужий елемент переважає. В містах як Катеринослав, Харків, Київ, Херсон українських робітників є далеко меньше ніж чужих. Більшість тих робітників — се **кудлаті Москалї** (або — кацапи, як їх на Україні називають), **ріжкаті Поляки** і **пейсаті Жиди.** Всї вони також переважно большевики, і наслїдуючи своїх камратів з Московщини, хотять панувати над містами України і над цїлою Україною.

Се звичайно роблять вони в дуже простий спосіб. Коли в якім промисловім місті на Україні московські большевики, а разом зними і инші чужі елементи зорґанізують ся і зоружать ся, виконують оружний напад на місто, забирають власть над містом, над фабриками, промисловими робітнями і над банками у свої руки і зараз оголошують, що „власть на Україні" перейшла в руки большевиків. Тут треба додати, що до большевицьких робітників пристає всяка зволоч; пристають жидівські обманці, котрі за царських порядків жили з того, що займались перекупством урядників (чиновників), а тепер тесаме ремесло ведуть між большевицькими лїдерами, або таки і самі стають такими лїдерами, а також і всяка зволоч з бувшої поліційної, жандармської і урядничої служби і вкінци злодії і опришки, яких большевики випускають з кріміналів, а які разом з ними шукають легкої наживи. Вся та бранжа збираєть ся разом, творить „правительство" і зачинає „правити".

Яке се „правлїнє", вже цїлий сьвіт знає.

Полягає воно на рабунку, злодійстві і розбоях. „Правительство" і всї його посїпаки крадуть і рабують, що тільки можуть, а людий, котрі проти них виступають, хоч би се були найрадикальнїйші соціялісти, убивають в зьвірський спосіб.

Оьтака недоля спала тепер на Україну, а властиво тільки на більші міста України. Шалїють там большевицькі московсько-польсько-жидівські банди; рабують, крадуть, вбивають; нищать усе, аби насититн свою дику жадобу пановання і легкої наживи. Кудлато-ріжкато-пейсата банда убиває своїх противників; убиває українських соціялїстів, демократів і письменників, тих, що боролись за вільну Україну і за власть для українського народу, — а все те називаєть ся делїкатно, що „українські большевики" заняли українські міста, або і цїлу Україну.

Се по правді тільки насьміх над іменем українським, бо та чужа банда не лише не знає навіть української мови, але вона просто ненавидить усе, що українське; вона хотїла би на Україні завести все московське, аби було єдине і недїлиме большевицьке царство, де нарід мав би слухати і терпіти, а вся власть „савєтам", де верховодять жидівські пявки і бувші московські жандарми, поліцаї і чиновники, для яких нічого не змінило ся, тільки форма панованя.

А панованя свого стережуть при помочи „червоних ґвардій", до яких приймають всяку найгіршу зволоч, котрою командирують також бувші царські посїпаки, жандарми, поліцаї і тим подібна зволоч.

Про волю і свободу під панованем тих большевицьких банд нема бесіди.

Ті банди розбоєм здавлюють всяку свободу; все має терпіти і слухати, що ті банди під командою жидівських лїдерів скажуть.

Може жаден нарід не ненавидить більше тої погани як нарід український і тому нарід український все боров ся проти неї і все змагав до того, аби її вимести з України.

Але царські порядки тільки оставили ще свого шумовиня по містах на Україні, що се не легка справа так скоро справитись з очищенем їх з тої чужої погани.

Галицькі Українці прийшли би вже були своїм братям на поміч, аби очистити українські міста з кудлатих, ріжкатих і пейсатих „українських" большевиків, але вони мусять покищо у себе боротись проти другої чужої бранжі, проти ляцьких наїзників. Як би не се, то українські жовніри з Галичини були би вже в Києві, а большевицькі банди, які тепер господарять в українській столиці, були би або в царстві Ленїна або в Палестині.

Однак, в кождім разі, се большевицьке пановане на Україні не довге і ті чужі і ворожі українському народови банди довго не будуть неславити українського імени; доти не будуть називати ним себе і покривати свого розбишацтва.

„НАРОДНА ВОЛЯ" ХОЧЕ ОБРАХУНКУ.

Газета „Народна Воля" помістила статю п. з. **„Час здати рахунок"**, в якій пише, що У. Н. Комітет, який хвалив ся урядовим признанем американського правительства, повинен вже був для української справи в Европі осягнути здобутки від правительства Злучених Держав і аліянтів. „Народна Воля" вірить, що У. Н. Комітет сих здобутків не осягнув і навіть догадуєть ся, яких, і тому хоче, аби У. Н. Комітет здав рахунок, чому се так.

Цікавість часом варта нагороди, але часом можна за неї дістатись до пекла. Однак ми гадаємо, що сим разом „Народна Воля" за свою цікавість ані не дістане нагороди ані тікету до пекла. Що найбільше, можна сподїватись, що вона не загасить своєї цікавости в той спосіб, який вибрала.

Ми спитаємо ся, на якій підставі „Народна Воля" приписує собі право взивати У. Н. Комітет, аби здавав рахунок на предложені нею питаня?

Чи „Народна Воля" помістила бодай одну маленьку статю, в якій би підперла У. Н. Комітет і його змаганя?

Чи „Народна Воля" помагала або помагає організувати У. Н. Комітет в Злучених Державах?

Чи „Народна Воля" подбала про утворенє бодай одного місцевого У. Н. Комітету?

Ні! Не тільки що не зробила нічого в користь сеї безпартійної, поступової і дійсно демократичної української організації на землі Вашінґтона, але ще зі злоби і нелюдської пімсти старалась кидати їй колоди під ноги; намагалась спинити її працю для рідного краю, а уживала притім способів, яких би ній могли позавидувати кацапи і вшехполяки.

У. Н. Комітет робив усе, що тільки було в його силах, і тут і заграницею, однак з причини ворогів, не так У. Н. Комітет, як тої справи, за яку стоїть У. Н. Комітет, не міг усього оголошувати в часописях, аби ті вороги не ставили в його праці перепон.

У. Н. Комітет виріс нині в силу мимо ворогів, а може навіть і проти ворогів, і сьогодня можна сказати, що за ним стоїть весь загал української іміґрації в Злучених Державах і се власне додасть йому сили в дальшій праці для української справи в старім краю.

Як „Народна Воля" позбудеть ся злоби і мстивости та погодить ся з тим фактом і признає У. Н. Комітет та буде підпирати його організацію, діяльність і змаганя, то аж тоді матиме право ставити йому домаганя, аби здавав рахунок про свою діяльність. І аж тоді може сподїватись загасити свою цікавість.

А тимчасом „Народна Воля" нехай зверне ся за політичним рахунком до Федерації, яку вона підпирала і ще підпирає, хоч добре знає, що вона так потрібна для українського народу як вікно з обаринка.

ТРЕБА ЧИ НЕ ТРЕБА ЧУЖОМОВНОЇ ПРЕСИ В АМЕРИЦІ?

В послїдні часи почув ся декуди в Америці не зовсім прихильний для чужинців настрій; зокрема неприхильний для не-анґлійських мов і чужомовної преси. В тій справі Комітет для Публичної Інформації у Вашінґтоні розіслав до американських ґазет виясненє, котре тут подаємо в перекладі.

Донедавна кождий Американець глибоко вірив в так зване американське горнило (melting pot), в котрім, мовляв, в одно перетоплюють ся всї ті ріжнородні елементи, які з усїх сторін сьвіта сюди зливають ся. Донедавна загально думало ся й говорило ся, що кривджені й неволені в Европі люди шукають собі тут захисту і свободи, радіють, що найшли їх в Америці, швидко захоплюють ся американським духом, асимілюють ся з американським житєм і стають тут одноцільним американським народом.

Показуєть ся, що воно не зовсім так. І отсе перший раз в нашій історії кажуть нам, що славне американське горнило є чистою видумкою. Ніякої асиміляції нема. Міліони іміґрантів з чужих сторін осідають ся тут купами, твердо держать свої старі звичаї й думки і не то не зливають ся з американським житєм, але й виступають проти наших ідеалів і інституцій. А ту свободу, яку тут найшли, або нехтують або зловживають Америці на шкоду.

Мало того. Дехто вже стараєть ся зарадити біді і виступає з всякими пропозиціями: обмежити або й зовсім заказати іміґрацію, силою якось „американізувати" тих чужинців, котрі вже є в Америці, і таке инше. А екстремісти, звичайно, домагають ся вже, щоб заказати чужі мови, чужі книжки і ґазети. З такими проєктами виходять звичайно надто ревні та мало знаючі патріоти, абож люди негодуючі ізза деяких прикрих случаїв, які трафили ся підчас війни. Та саму справу варт розглянути.

Що ґазета друкуєть ся в чужій мові і звичайний Американець не може її прочитати, значить тимсамим вона має шкідливий вплив, — се такий абсурд, про який і говорити не варта. Ґазета може шкодити лише своїм змістом. І правда, що підчас війни деякі німецькі ґазети в Америці, деякі ґазети инших народів і навіть деякі „американські" ґазети пильно занимали ся німецькою пропаґандою. Але тій пропаґанді Департамент Справедливости зробив уже конець. Розуміеть ся, що на ті ґазети ще дехто дивить ся з підозрінєм, але під пильним наглядом правительства вони не можуть вже заподіяти ніякої шкоди. Відомо, що коли ґазета не має окремого дозволу, то кожда новинка мусить бути перекладена на анґлійську мову і передана федеральним властям.

Дехто каже, що чужомовні ґазети се взагалї не-американська річ; що вони тільки поширюють ту прірву, котра стоїть поміж іміґрантом і уродженим Американцем. Та треба тямити, що ґазета не є причина, лише наслїдок. Ґазета видаєть ся тому, бо її потребують. Чужомовних ґазет не стане, коли все населенє Америки буде говорити по анґлійськи. Але поки десять міліонів людий в Америці ґоворять ще иншими мовами, доти вони схочуть мати свої ґазети. І заказати чужомовні книжки і ґазети, значить викликати серед тих людий вавилонське стовпотворенє і, чого доброго, неприхильність до анґлійської мови.

В девяти випадках на десять захожий чужинець в Америці не має ніякого окремого рішеня зберігати свої національні звичаї та держатись старокраєвих думок і привичок. Але зовсім природна річ, що приїхавши сюди, він далї говорить тою мовою, котру знає, читає ґазети, які розуміє, і пристає зі своїми земляками. Звичайно він навіть просто примушений до того, так як не має нагоди ні сьміливости жити инакше. Але привчившись трохи по анґлїйськи, він сам пічне читати анґлїйські книжки і ґазети, і заставити його до них нема иншого способу, як дати нагоду навчитись анґлійської мови.

Неможливо вичисляти всї ті справи, в яких чужомовна преса підчас війни і по війні прислужилась американській державі. Згадатиб тільки війскову бранку, адміністрацію опалу, продаж державних бондів, збиранє внутрішних оплат — у всїх тих справах правительство лише через чужомовні ґазети могло порозуміти ся з тими, хто не розуміє по анґлійськи. Вистарчить окремо згадати одну справу. Торічний поклик президента до майнерів в копальнях угля був поширений через чужомовні ґазети. Відомо, як майнери на той поклик відповіли, а факт є, що до більшости неможливо булоб промовити иншою дорогою.

Чужомовна преса в Америці починає розуміти, що вона мусить робити ся американською; приносити американські вісти і погляди, переказувати своїм читачам, що в Америці роблять і думають. Передові видавці чужомовних ґазет стараають ся, щоб їх ґазети були американськими органами, які видають ся в иншій мові тільки тому, що їх читачі ту мову розуміють. І вони мусять так робити, бо іміґрант вже почуває себе частиною свого нового краю Америки і все глибше захопляєть ся її духом. Але ми не сьміємо і не можемо примусити його прускими способами, аби він забув свій край.

Переживаємо критичний час, коли від кождого вимагаєть ся холодної розваги і здорового розуму. Чужомовна преса може і готова послужити для порозуміня поміж чужинцем-іміґрантом і уроджением Американцем. Заказуючи її, ми завалимо кладку, що лучить Америку з десяти міліонами її мешканців. „Американське горнило" не перетоплює так як думалось, але воно не видумка, як що ми самі його не розібємо.

ЖЕРТВА БОЛЬШЕВИЦЬКА.

Лондонська телеґрама з 14. марта 1919 доносить на основі депеші з Гельзінґфорсу до часописи „Дейли Мейл", що большевики, занявши Київ, покарали смертию професора-економіста Барановського, котрий був назначений українським амбасадором до Франції. Крім нього жертвою большевицьких розбишаків впало ще много инших визначних українських суспільних діячів і патріотів.

Телеграма не говорить нічого близше про особу замордованого большевиками Барановського, крім поясненя, що він був визначним економістом. Однак, орієнтуючись після останніх телеграфічних і газетних донесень, треба догадувати ся, що сим Барановським є ніхто иний, лише проф. Кристоф Барановський, визначний суспільний діяч ще за царських часів на Україні. Вже сам факт, що впав він жертвою большевицької руки, впевняє нас про особу покійного.

Філядельфійська „Америка", подаючи ту телеґраму, приписала сю смерть проф. Туган-Барановському, і навіть подала на сю тему короткий некрольоґ. Після донесеня швайцарських ґазет, телеґрама в такій формі, в якій подала її „Америка", мусить розійти ся з правдою. Смерть проф. Михайла Туган-Барановського не має нічого спільного зі смертию того Барановського, котрий впав жертвою большевицької банди в Києві. Проф. Туган-Барановський помер з початком лютого, і про се урядова телеграма станиславівського правительства доносить під датою 4-го лютого отсе: „Проф. Михайло Туган-Барановський з Києва, звісний український економіст, помер на удар серця в дорозі до Парижа, куди їхав яко делеґат на мирову конференцію". Отже без сумніву, що большевики замордували в Києві проф. Кристофа Барановського, тим більше, що про його смерть сповіщає телеґрама аж з половини марта, де виразно говорить ся, що її спричинили большевики, і то в Києві.

В особі Кристофа Барановського український нарід тратить свого великого приятеля і діяча. Покійний був одним з тих немногих Українців, котрі з початком російської революції оснували були в Києві Українську Центральну Раду. Відтак, коли на Україні покликано до житя ґенеральний секретаріят, він був міністром фінансів у першім і другім кабінеті Володимира Винниченка. Після третої кабінетової крізи він усунув ся з кабінету, а його місце заняв проф. Михайло Туган-Барановський, покликаний спеціяльно з Петербурга.

Усунувшись з кабінету, проф. Кристоф Барановський зістав вибраний директором центрального банку Українського Кооперативного Союза, на якім то становищи пробував навіть за панованя ґетьмана Скоропадського. Його заходи увінчали ся тим, що за короткий час Український Кооперативний Союз, президентом котрого, як доносили, є Семен Петлюра, постарав ся заложити свої банки у всїх більших містах України, як Полтава, Харків, Катеринослав, Винниця і инші.

Після телеґрами виходить, що українське правительство було назначило його своїм амбасадором до Франції. В особі проф. Кристофа Барановського український нарід тратить свого політика, щирого сина, визначного діяча і практичного кооператора.

ЖЕРТВИ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА НА УКРАЇНСЬКИЙ СИРОТИНЕЦЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Торонто, Онт., Канада. Члени 49-го відділу зложили: І. Гринюк, Н. Лїбер і Н. Баран по $1.00; Н. Фукшанський, В. Буртник, П. Якубовський, Н. Юречків і Н. Скрипник по 50 цнт.; П. Думанський 40 цнт.; І. Самбірський 25 цнт. Разом $6.15. Почтова оплата 15 цнт. — Отримано суму $6.00

Разом $6.00.

В ч. 31. „Свободи" оголошено $1.177.36.

ЗАҐАЛЬНА СУМА $1.183.36.

В. Левчик, гол. касієр У. Н. С.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ІСТ ЮНҐСТАВН, О. Тов. „Сокіл", від. 218, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґи будемо відбувати в кожду трету недїлю по першім на розї Вашінґтон стріт, в новім будинку Гамрика Гали коло S. T. Co. Шпиталю, точно о годині 1-шій пополудни. Кождий член повинен приходити на мітінґи і виплачувати свої належитости, бо в противнім случаю буде суспендований. — П. Лупїр, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє всїх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в недїлю, 23. марта, зараз по Службі Божій, в гали церковній на долї. Просить ся всїх членів явити ся на сей мітінґ і свої довги виріввати. — І. М. Василиків, предс.; В. Горийовський, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. „Укр. Січові Стрільці", від. 44, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеть ся в недїлю, 23. марта, о годині 1.20 пополудни. Кождий член має прибути на той мітінґ, бо є важна справа, а то: кождий член, котрий захорує, має дати знати доглядачеви хорих зараз і коли виздоровіє, бо на докторські картки не будемо зважати і не виплатимо запомоги. — С. Кудрик, секр.

ЗБИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100.000-НИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

ПОДЯКА.

Я низше підписаний, член 248 відділу У. Н. Союза, в Котвіл, Па., складаю сердечну подяку урядникам: Д. Кравчукови, П. Мокрієви і О. Собчакови, і також усьому Товариству за виплаченє мені запомоги в квоті $50 з причини моєї слабости. Притім поручаю всїм українським мущинам і женщинам вступати в члени У. Н. Союза, бо то є одинока орґанізація, котра опікуєть ся дуже совісно своїми членами. Спішіть ся, щоб не було запізно! — **Теодор Каптій.**

ДЛЯ УКРАЇНЦІВ В ГЕМТРЕМК, МІШ.

Отсим повідомляєть ся, що річні загальні збори читальні Просьвіти в Гемтремк відбудуть ся дня 30. марта, то є в послїдну недїлю сего місяця, в Українській Хаті, о 1-шій год. пополудни. На сї збори всїх членів і симпатиків народної просьвіти Виділ Читальні запрошує. 33-34

Лесь Годованський, сек. Читальні.

ФІЛЯДЕЬФІЯ, ПА.

Отсим подаєсь до відома українському загалови в Філядельфії, що Тов. Любов, від. 45 У. Н. С., виставить представленє УКРАДЕНЕ ЩАСТЄ дня 9. цьвітня 1919 р. в память 3-лїтної річниці смерти Д-ра Ів. Франка.

Тому просимо всї Братства і Товариства, щоби стримали ся в сей день від яких небудь уряджень. 33

ЗА УРЯД:
І. Пеленський, предс.
М. Дубас, кас.
Т. Зубрицький, писар.

ВПИСИ НА КООПЕРАТИВНИЙ КУРС В НЮ ЙОРКУ.

Вписи на тримісячний кооперативний курс в Ню Йорку відбувають ся щодня між годиною 5-тою а 7-мою вечером в „Американсько-Українськім Бюрі", 520 E. 6th Street, New York, N. Y.

Наука буде відбувати ся в „Народнім Домі". Курс розпічнеть ся з днем 1-го цьвітня. 27—32

Близших пояснень щодо курсу уділяєть ся в місци вписів.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ГРОМАДА В НЮ ЙОРКУ.

КІЛЬКА УВАГ

В СПРАВІ КУПНА ШІФКАРТ І ВИСИЛКИ ГРОШИЙ ТА ЛИСТІВ ДО СТАРОГО КРАЮ.

Від часу заключеня розєму з Німеччиною приходять до нашого бюра денно сотки листів, в яких люди запитують про ріжні справи, а передівсім в справі купна шіфкарт, висилки гроший і листів до старого краю і т. п.

Щоби не відповідати на кождий запит окрема, подаємо отсею дорогою поясненя на важнійші питаня.

Через заключене розєму не зайшли жадні зміни щодо відносин між Злученими Державами а краями Европи. Всї обмеженя і зарядженя щодо повороту, висилки гроший і листів, які були видані підчас війни, полістають надальше в силі, доки американське правительство не подасть урядово до відома, що всї ті обмеженя і зарядженя є знесені.

Тому звертаємо увагу наших земляків, щоби терпеливо ждали дальше і не давали зводити в блуд ріжним несовісним бюрам і агентам, які вже тепер оголошують, що продають шіфкарти та висилають гроші і листи до старого краю.

Жадна компанія корабельна шіфкарт не продає для людий, які походять з країв, обнятих війною.

Жадна компанія експресова ані жадний банк не пересилає туди гроший ані почтою ані телеграфом.

Жадна компанія ані жадна організація не пересилає під теперішну пору листів до старого краю.

В якім часї сї обмеженя будуть знесені, покищо не знати. В кождім однак случаю не скорше як по заключеню тимчасового мирового договору.

Таксамо нїчого певного не можна сказати про вкладки ощадности будьто у банках віденських будьто в банках галицьких. Все буде залежати від остаточного полагодженя відносин. Можна однак припускати, що ощадности, зложені в тих банках, не пропадуть.

Всяких рекламацій в справі висланих гроший чи то до банків в старім краю чи то до приватних осіб банки і експресові компанії під теперішну пору не полагоджують. Тому треба з ними здержати ся аж до часу, коли правильна комунікація буде привернена.

Про всякі евентуальні зарядженя в справі продажі шіфкарт, пересилки гроший і листів повідомимо наш загал сейчас, скоро лише такі зарядженя будуть американським правительством проголошені.

А покищо треба терпеливо ждати і не слухати жадних несовісних агентів ані бюр, які обіцюють зробити тепер те, що є неможливе.

Остаємо з поважанєм,

Американсько-Українське Бюро в Ню Йорку.
Am. Ukr. Exchange,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

ДОПИСИ.

OLEAN, N. Y.

Народне віче.

За старанєм місцевого У. Н. Комітету гідбуло ся в нашій місцевости дня 8. марта народне віче. Предсїдатель місцевого У. Н. Комітету, Гаврило Підскальний, отворив се віче короткою, але зворушаючою промовою. До переправадженя віча зістав вибраний публикою Дмитро Мішавець предсїдателем, а Дмитро Базів і Іван Костів секретарами. Дмитро Мішавець яко предсїдатель віча заняв свій уряд і подякував за честь, якою його публика наділила. Він представив коротко ціль віча і покликав до слова українського патріота і бесїдника, п. Гаврила Слободяна з Когус, Н. П.

Шановний бесїдник у більше ніж двогодинній промові перейшов історію нашого народу та представив горе і нужду нашого народу в Галичині і на Україні. Він представив, як наш нарід терпів шляхотську неволю під польським ярмом в часах панщини; яку нам Поляки давали культуру, що запрягали 12 хлопів до візка і їздили ними по бенькетах. Згадав також, скільки то наших молодих дївчат вигинуло через безсоромність польських паничів. Бесїдник говорив, як то 600 літ тому назад Україна була вільною републикою, де не було ні пана ні хлопа, а були всї рівні. Хлоп мав подостатком землї і не потребував емігрувати за кавалком хлїба аж за границю, так як ми тепер. Колись нарід мав землю, а податків не мав, а тепер землї не має, а податки великі має. Дальше бесїдник пригадав наших Запорожців, як вони славно з татарськими ордами і з Ляхами воювали за віру й Україну. Запорожці хоробро обороняли свої права, але вороги шарпали з усїх боків молоком і медом текучу Україну. Найбільші вороги України, Поляки і Москалї, хотїли загарбати Україну під себе і так Україна зі всїх боків загрожена в роцї 1654 лучить ся з Москвою. Цар присягає, що буде шанувати українські права і свободу, але цар не додержав присяги, заборонив нашим предкам рідну мову і зруйнував колись так могуче Запороже, перед котрим половина Европи мала страх. 40 тисяч українських Запорожців згинуло над Невою в тяжких муках та терпінях. На кістках наших Запорожців побудовано теперішний Петроград, де цар засїв зі своїм самодержавєм. І так довго наш нарід мучив ся в царській неволи, аж в роцї 1917 засьвітило сонце свободи і пустило ясні лучі на нашу Україну. Колишна могуча Росія з 180 мілїонами народу, з сорокма націями, розпадасть ся, а самодержавець Никола II, котрий держав в ярмі усї народи бувшої Росії, летить стрімголов з престола. З упавшої Росії повставють вольні народи, а між тими народами перша повстає Україна і голосить грімко перед цїлим сьвітом: „Вольна, вольна, вольна Україна і ще раз вольна Україна!"

Дальше бесїдник згадав за наших народних діячів на Україні, професора Грушевського, Винниченка, Голубовича та наших щирих синів, як вони щиро працюють для добра народу. Та не довго прийшло ся тїшитись Україні свободою, бо найбільший ворог людства, кайзер, стає зелїзною ногою на молоді груди України і дає приказ арештувати нашого найбільшого історика, Грушевського, і других членів українського правительства, за те, що вони бажали добра для України. Кайзер заводить порядок убийчими газами над безборонним українським селянином. Та не довго прийшло ся йому панувати на Україні. Він мусїв зречи ся України і свого престола та втїкати за границю, щоб не стало ся з ним те, що з Николою II. Тепер нашого правительства кайзер уже не повалить, а щоб ми бачили вільну Україну, то нам потрібно єдности і гроший на відбудову рідного краю. Ми не можемо відси дати инакшої помочи, як лиш грошеву. Бесїдник загрівав горячо вічевиків до складаня жертв на оборону рідного краю, бо як ми в теперішну пору будемо байдужно дивити ся, то з нами готова бути велика біда. 577 літ треба було ждати, щоб здобути волю, а як та воля пропаде, то треба буде ждати ще 600 літ. Тепер пора нам стати як один муж до спільної працї для добра України. По 600-літнім ярмі галицька Україна стає вільна і добуває свої права. Цїла східна Галичина стає до боротьби з польською шляхтою і гонить Ляхів зі своїх власних земель геть у Польщу, бо там їх право. Галицьким Українцям дає поміч Петлюра. Запороже іде нам на поміч, іде визволяти галицьку Україну. Лучать ся оба закордонні братні народи, заводять демократичні порядки по всїй Україні. Панські та монастирські землї переходять до народа. Чомуж би нам не дати помочи для тих калїк, вдів та сиріт, що остали ся по тих борцях, які положили житє за Україну? Коли ми є синами України, то ми не повинні відказатись дати яку маленьку жертву для неї. Богато з нас збирасть ся їхати в рідні сторони. Коли би галицька Україна мала остатись під польською неволею, тодї нам треба махнути рукою на поворот до рідного краю. Поляки збирають 10-мілїоновий фонд, аби нас надалї тримати в ярмі. А ми що зібрали, щоби видобути ся з того ярма? Заледви 30 тисяч до сего часу.

На поклик шановного бесїдника посипались жертви. Люди були би зложили більшу суму, як би не один „товарищ без вітчини", на імя Ількв, з Бофало, котрий старав ся перешкодити збірцї. Його запросив тутешний соціялїстичний відділ потайно, щоб нїхто не знав, аби лиш пошкодити народній збірцї. Але хто почував щиру любов до рідного народу, то той не зважав на слова кирилника Ількова.

По скінченю реферату бесїдника нагороджено гучними оплесками. Деякі люди ставили бесїдникови питаня, на котрі він відповідав кождому вдоволяючо.

Відтак слїдували отсї резолюції, котрі нарід приймив одноголосно:

Українці в Олїен, Н. Й., зібрані дня 8. марта 1919 року на вічу в числї понад 200 —

1. Витають нове українське правительство в Киеві під проводом Володимира Винниченка, першого премієра відродженої української републики; притім рівночасно осуджують дїяльність чорних сил большевицьких.

2. Витають Всеволода Голубовича, Жуковського, Ткаченка і инших вірних синів України, яких німецьке кайзерівське правительство на спілку з гетьманським правительством України запроторило до тюрми у Вильнї, лише за се, що вони горячо бажали добра українському народови.

3. Витають Українську Народну Раду в Парижи, яку уважають тимчасовою політичною репрезентацією заграничних інтересів українських в Европі; висказують їй повне довірє за її дотеперішну працю для добра українського народу і уважають за відповідне, а навіть за конечне, допомагати їй морально і матеріяльно.

4. Виявляють горячу симпатію парляментарному послови Джеймсови А. Гамілеви, з Джерзи Сіти, Н. Дж., який щиро заінтересував ся українською справою і порушив її навіть в американськім конгресї 13. грудня 1918 р.

5. Протестують проти нахабности польських імперіялїстів щодо українських земель: східної Галичини, Холмщини, Буковини й Угроруси, які вони бажають влучити до Польщі, руководячись притім не справедливостию, але власними імперіялїстичними інтересами.

6. Домагають ся, щоби правительство Злучених Держав, держав аліянтів і нетральних держав, а головно їх повноправні делегати на мировій конференції у Версалю, заступили ся за демократичним бажанєм і домаганєм українського народу в Европі стати вільним і незалежним господарем на своїй власній землї, у самостійній і суверенній українській державі.

7. Домагають ся, щоби східну Галичину, Холмщину, північно-західну Буковину і часть північно-східної Угорщини, яко етнографічні українські території, влучити до України, щоби вони разом творили незалежну українську державу.

При кінци вічевий предсїдатель подякував присутним за жертви (імена жертводавців будуть оголошені в урядовім никазї). Віче закінчено відспіванєм нашого гимну „Ще не вмерла Україна".

Дмитро Базів,
Іван Костів, секр. віча.

—o—

NICETOWN, PA.

Федераційна мораль.

Заходом бр. св. Володимира, „Української Громади" і тов. ім. С. С. Ортинського відбуло ся в нас віче. Не стану описувати в цїлости віча, та не можна не згадати бодай кількома словами, позаяк наше славне віче зробило ся ще славнійшим, бо заінтересували ся всї і вся, а вже не можна дарувати оттим крутарам та великим дітвакам із „одирації".

На сали до 300 учасників; настрій урочистий, поважний. Отвирає віче Д. Штогрин і покликає Н. Росоловича на предсїдателя, котрий за згодою покликає і секретарів. Та оттут вилазить шило з мішка. Присутна банда з міста в числї нещасливім 13, на чолї з медиком Ковалем давай сунути Коваля на секретаря. Пан Коваль насамперед почервонїв як панночка, крутить, вертить, називає віче всенародним і годить ся на пропозицію співтоваришів до кирниї. Не помогли поясненя Р. Слободяна, котрий заявив, що віче є тільки найставнське з рамени У. Н. Комітету для Найставиців.

Слїдувала бесїда Д. Штогрина, почім майже півтора-годинна бесїда Р. Слободяна, котра глибоко вразила учасників, о чім сьвідчили гучні оплески. Без ріжницї на партійні переконаня всї тїшили ся красшою будучностию українського народу.

Встає п. Коваль, говорить про чудову бесїду Р. Слободяна, котра — як казав — усїх побудила до слїз і красшої надії, та давай захвалювати героїв, Вашінгтон, Федерацію, і що тільки їм гроші дати, а не У. Н. Комітетови. Та тут Найставиції не втерпіли і сказали, що зібрались не для „одирації" і не для політики панків, але для загальної справи. Кліка з міста реве та стогне, обкидає брудом передових людий найставнських і розбиває збірку, бо домагасть ся збірки на „одирацію", а обурений нарід має її і паничів досить.

І дурень сокиру закине, а десять мудрих не знайде. Тяжко то будувати, та легко зруйнувати. Найставиції, бачучи зорганізовану шайку, котра прийшла розбити віче, уступили, бо на таку підлу напасть не були приготовані. Віче закрито, щоб на слїдуючу неділю докінчити, бо з дурнем бити ся не варт.

І знов виповнила ся саля по береги та з уст народу посипали ся негодованя і проклони на тих, що „гірше Ляха свою матір розпинають". Нарід напятнував тих голопятників і галапасів, котрих кормив своєю кервавицею. Ухвалено резолюції і нарід зложив поверх $500. Найставиції вратували свою добру славу, не похилились і певні себе з піснями „Вже воскресла", „Не пора" і „Який то вітер" розійшли ся домів.

Не до смаку пійшла праця Найставиців „окружним дуракам", бо в „Народній Волі" розписав ся писар Коваль та давай сам собі плювати в лице. Сам виписав собі сьвідоцтво свого дітвацтва і глупої зарозумілости. Се не перший його подвиг. Він всюди визиває Укр. Нар. Комітет, всюди кидає австрофільством, мовляв: всї вони злодії, тільки ми чесні, бо не маємо що красти.

Від ряду літ живучи в Філядельфії, я бачив ріжні зміни, але щоб дожити до хвилї, аби бачити, як отта голота на чолї з медиком буде кидати ганьбою на людий передових, як Росолович і другі, се вже забогато! Тойсамий Росолович, основатель і почесний член тов. „Любов", котре нині дає захист і запомоги медикови; основатель тов. Укр. Ам. Горожан, з котрого каси пійшло кількасот долярів на медика; основатель і перший віт Української Громади в Найставн, котра також ставала в пригоді медикови; головний урядник У. Н. Союза, котрий нераз просив, аби того голого та босого підпомогти, що то може буде колись український інтелїгент — тому свому добродієви дітвак зі своєю зграєю публично дає заплату: обкидає ганьбою за щиру працю, що не жалував своєї кервавиці для тогосамого Коваля.

Тойсамий писар австрійської будки, котрий ходив по вічах і плакав за „батьком нашим цїсарем австрійським"; тойсамий Коваль, котрий писав „В Австро-угорський Альбум" такі палкі слова, як „любої вітчини Австрії", „про любов до свого дорогого монарха"; тойсамий Коваль, котрий нині виписує дивацтва проти У. Н. Комітету, повернувши з першого сойму, назвав його чорною радою, соймом простаків, пастухів темної маси, та діставши люкцію від других делегатів на засїданю Тов. Укр. Ам. Горожан, де то і дієту йому відібрано, сховав ся в книги „Провидїня", а в „Америці" назвав всїх, ба навіть і героя Січинського, будяками. Думав сердега: ось-ось кропило — і як сам залюбки говорив: „Навчить ся він попувати, як прийдеть ся бідувати". Зі смертю бл. п. С. С. Ортинського пориває Коваля шевська пасія, злизує все, що наплював і давай рити під усїми, хто не може бути подібним йому архихрунем.

Ось-такі люди, котрих минувшість брудна, нині брудять всїх і вся. Та нарід прозрів! Най писар Коваль пригадає собі ті славні віднаки, котрі пороздавав, а до днесь гроша нема; нема за що видати і обіцяної книжки про Галичину. Най пригадає собі, як то нарід десятки разів висвистав його зі сцени. А вкінци ось тойсамий Коваль, котрий по найставнськім вічу хвалить більшість в „Народній Волі", що нібито люди не вірять Росоловичови, Слободяновн і Штогринови; тойсамий Коваль на вічу федераційно-большевицькім визиває всїх Українців з Найставн, що то не люди, не дорослі до політики, а в тиждень пізнїйше пише до тихсамих Найставиців, щоби дали $100,00.

Тасама банда, не вдоволившись Найставном, поїхала на велике віче до Честер, Па., щоб — як відгрожував ся С. Д. — розбити віче. Та розбили собі носи, бо нарід має досить тої кирниї. Як тільки зачали показувати свою федераційну культуру, нарід не втерпів... Могучий крик: „проч!" і паничі з Філядельфії, побачивши, що не жарти, дали ногам знати, а вже медик Володко Коваль перший втїкав, аж курило ся, не вважаючи, що може дати першу поміч собратови С. Д., котрого жінки били, аж червона потекла.

Відповідати секретареви Ковалеви на бззграницу в числї 19-тім „Народної Волї", се забогато чести для дітвака-дивака. Одно, що цїкаве, а то: як то хитро медик хвалить нашого війта п. К. масенькими словами. Думає сарака, що той же злапасть ся і пустить близше каси, а може і в пригоді стане. Та ми знаємо, як то одного дня пан медик визивав співацьке товариство від лямполизів і т. п., а другого казав концерт робити на свій дохід. Чиж не вершок дивацтва і простацтва? Час, крайний час, аби заперти двері перед такими виродними синами.

Українці в Найставн не забудуть того брудного нападу на спокійну громаду і на заслужених людий, а і прочих остерігають від такої федераційно-большевицької банди.

Найставнець.

КОЛИ ВИ НЕ МАЛИ УСПІХУ В ПРИВЕРНЕНЮ ЗДОРОВЛЯ
ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ

в кождою хронічною, нервовою або скомплікованою недугою, котра вимагає услуги специялісти. Дорога до сейчасового повороту до здоровля стоїть для Вас отворена. Моєю методою є лічити жерело недуги і в сей спосіб дати висліди спричинюючи постійне поліпшене в терпінях і в лічену.

Спеціяліста висше 25 літ.

Порада даром.

Мої ціни є умірковані.

Нечиста кров, Недуги скірні, Недуги нирок, Недомаганя міхура, Простатітіс, Недуги жолудка.

Руптура і Гемороїди лічені з добрим успіхом без операції. Ревматизм, Біль серця, Нервове обезсилене, Прищі, Біль голови.

Нервове почуте обезсиленя, Нервове лихе травлене, Нервове вичерпане, Болі в хребті, Рани в устах і на язику.

Всі другі недуги які є вислідом тих терпінь.

Нечиста кров і недуги скірні лічені з добрим успіхом.--Модні встрикуваня і Серум.

Dr. WILLMARTH, специяліст,
138 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

Години урядові: від 10. рано до 8. веч. З ВИМКОЮ ЧЕТВЕРГІВ, КОЛИ ОФІС БУДЕ ЗАЧИНЕНИЙ ЦІЛИЙ ДЕНЬ. В неділї і сьвята від 10. до 3. пополудни. 81—

НАЙБІЛЬШЕ НЕЩАСТЄ.

В тім столїтю Америку не постигло ще жадне так велике нещасте, яким є інфлюенца. Від сеї пошести померло і відхорувало сотки-тисяч людий, по більшій части ще молодих, а шкода спричинена інфлеенцою недасть ся ані відгадати, але дійсно переносить сотки міліонів долярів. Хто не є заосмотрений і не хоронить свого здоровля, той скоро попаде в якусь хоробу. Заховайте здорові правила, а коли потребуєте лікарств, уживайте М. Босакове Гірке Лічниче Вино, яке направляє жолудок і кров, додає смаку до їди і ділає відсьвіжуючо на ціле тіло, так, що недуга не причепить ся так скоро. Уживати його треба лише після приписів яко лік. Ціна одної фляшки $1.25, 6-фляшок $6.50; 12 фляшок $12.00. Колиб немав його на складі Ваш аптикар або склепар, можете собі його замовити просто від фірми:

Michael Bosak Co., 434 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

ПОЗІР ДІТРОЇТ, МІШ.! ПОЗІР!

КОНЦЕРТ

в честь

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

заходом парохії св. Івана Хрестителя і Товариства Запорожська Січ

відбудеть ся

В НЕДІЛЮ, 30. МАРТА Б. Р.
в парохіяльній гали
(82 Clootte Ave., Detroit, Mich.)

I.

1. Шевченко для свого народа,— виголосить .... о. Мирон Стерпюк
2. Гими: Американський, Український .... мішаний хор
3. До мертвих і живих, — віддеклямує .... Андрій Шельвах
4. Народні пісні .... скрипки
5. Житєпись Шевченка, — виголосить .... Іван Комаринський
6. Чого мені тяжко .... міш. хор
7. Гамалія, віддеклямує Ксеня Косовська
8. Розрита могила, Вечір, — віддеклямують Іван Голутяк, Олена Глушко
9. Тарасова ніч, — віддеклямує .... Григорій Купінський
10. Думи мої .... міш. хор

II.

1. Кирило-Методіївське Братство, — виголосить .... Теодор Косовський
2. Огні горять .... міш. хор
3. Червоний Бенкет, — віддеклямує .... Петро Халупяк
4. Памяти Тараса Шевченка, — виголосить .... Микола Стельмах
5. Реве та стогне, на 3 голоси .... дїточий хор
6. Тарас Шевченко, — віддеклямує .... Ольга Ворко
7. До Основяненка, — віддеклямує .... Іван Хай
8. дует, відспівають .... Софія Блашук, Анна Бродяк
9. Кавказ.—віддеклямує Стефан Франків
10. Три шляхи .... міш. хор

III.

ВІНОК НА МОГИЛУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

сценічний образ в двох відслонах.

Гими: Американський, Український.

Вступ 50 і 35 цт. Початок о 7. год. вечер.

Інтересованих повідомляю, що мій адрес є слїдуючий:

JOHN J. ARDAN,
603 Deacon Street,
Bell Tel. 1798-R., Scranton, Pa.

ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман, який лічить успішно хороби жолудка, легких, серця, утроби і нирок, ревматизм і всі недуги крови і скірні вилічить в як найкоротшім часї так, що не потребуєте переривати своєї роботи.

Його офіс має нову машинерію до баданя і лїченя недуги. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лікаря. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилічити чи ні, позаяк невилічимої недуги він не береть лічити. 106—

Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 2. попол. Голосіть ся особисто, бо почтою не лічу. Можете говорити по українськи.

Др. КАУФМАН ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ

Єсли хочете совісної поради в якій небудь Вашій недузі. Прийдіть до д-ра КАУФМАНА, в ним в рідній мові поговорите, він Вам скаже відразу, і пізнає ся на Вашій недузі, чи Вам лічене що поможе.

Др. Кауфман ЛІЧИТЬ всі отсі недуги: МУЖЕСЬКІ І ЖІНОЧІ. Задуху (астму) лічить новою машиною приміняючи електрику і помповане воздуху. ДР. КАУФМАН лічить затроєня і неправильности крови, ревматизм, ломане костий, болї голови, завороти, болї крижий, недуги жолудка, катар легких і жолудка, нирок, міхура, параліж, випадане волося. Лічить всі жіночі недуги, яко АКУШЕР СПЕЦІЯЛІСТ. ЛІЧИТЬ УСПІШНО ІНФЛЮЕНЦУ І ЗАПАЛЕНЄ ЛЕГКИХ.

Др. КАУФМАН 111 East 7th Street, NEW YORK

Год. офісові: що дня від 9. рано до 9. веч., в неділю від 9. рано до до 4. пополудни. — Телефон Орчард 6352

НЕ ВИСИЛАЙТЕ НАМ ГРОШИЙ

8.75

Чудовий годинник Посїдає 6. вказівок!

1. ПОКАЗУЄ ГОДИНИ
2. ПОКАЗУЄ МІНУТИ
3. ПОКАЗУЄ СЕКУНДИ
4. ПОКАЗУЄ ДНІ І ТИЖНІ
5. ПОКАЗУЄ КОЖДИЙ ДЕНЬ МІСЯЦЯ
6. ПОКАЗУЄ НАЗВИ МІСЯЦІВ
7. ПОКАЗУЄ ЗМІНИ МІСЯЦІВ

Він незвичайно чудовий. Хто має такий годинник — не потребує календарика. Лише гляньте а побачите не лише години, мінути, але в тімсамім часї побачите дні тижня, дні місяця і зміну місяця. Сим годинником зацікавите всїх. Висилаємо його в гарнім футералї, величина 16. Держить час докладно і є гварантований на 20 літ. Сей годинник картує що найменьше $16.00, однак через короткий час ми будемо їх продавати по $8.75, а з сим годинником дамо зовсїм даром гарний позолочуваний ланцушок, ножик вартости $1.50, компас показуючий північ, полудне, схід і захід сьвіта. Не жадаємо гроший вперед, лише витніть поднизший купон і вишліть до нас, а заплатите нам $8.75 аж тоді, коли дістанете товар. Колиб Ви не були вдоволені протягом 30 днів, то можете звернути товар а ми звернемо Вам гроші.

Ви не ризикуєте нічого, а лише переконаєтесь самі про сей чудовий годинник. Можливо, що Ваші приятелї схотїли би купити сей годинник, то скажіть се їм ще нинї заки ціна пійде в гору. Не відкладайте але пишіть:

UNION WATCH CO., Dep. 702,
1016 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

КУПОН.
UNION WATCH CO., Dep. 702,
1016 Milwaukee Ave. Chicago, Ill.

Панове: — Прошу прислати менї календировий годинник а в додатку я маю дістати позолочуваний ланцушок до годинника і ножик кишенковий вартости $1.50 і компас. По одержаню товару я заплачу $8.75 а колиб я був невдоволений протягом 30 днів я звернy Вам товар а Ви звернете менї мої гроші.

Кілько годинників? ....
Імя ....
Адреса ....

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ КНИЖКИ!

22-24ч—	цнт.
Запорожець за Дунаєм, оперетка в 3-ох діях	25
Підгіряни, мельодрама в 3. діях	50
Простак, комедія в одній дії...	20
По ревізії, етюд в одній дії....	20
Запорожский клад, комедія-оперетка в 3-ох діях........	20
Хмара, драма в 5-ти діях......	75
Верховинці, драма в 3-ох діях	30
Жидівка вихрестка, драма в 5-ти діях	50
Панна штукарка, комедія в 3-ох діях	30
Дай серцю волю, заведе в неволю, драма в 4-ох діях....	40
Душогубка, драма в 4-ох діях..	30
Недолюдки, бувальщина в 3.діях	30
Сватаня на вечерницях, водевіль в одній дії	10
Мазепа, історична драма в 5.діях	35

Замовленя посилайте на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA im. T. SHEWCZENKA,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ВІД ПРОПУКЛИНИ ГИНЕ РІЧНО 7,000 ЛЮДИЙ.

Сїм тисяч людий кождого року сходить зі сьвіта, а погребні карти подають за причину їх смерти „Пропуклину". Чому? Понеже сї нещасливцї занедбали себе а навіть не звертали уваги на признаки сеї недуги, яке обявляєсь свербленем. Чи і Ви занедбуєте себе через ношенє перевязок, пасків і инших річий? Перевязка в найліпшім саучаю, не є нічим иншим як непрактичним пристосованєм — невластивою підпорою під валючою ся стіною і не можна її уважати за успішнійшу як лише за механічний приряд. Тисненє перевязки здержує циркуляцію крови, і позбавляє ослаблені мязи з тої найбільше потрібної їм поживи.

Однак наука найшла спосіб, і кождого терплячого від підвязок, отсим запрошуєсь до БЕЗПЛАТНОГО випробованя таки у своїй власній хаті, нової методи зв. Plapao, яка є одинокою науковою, практичною і успішною в лїченю пропуклини, яку сьвіт доси знає.

Plapao прилад приложений щільно до тіла, не може ніяк усунутись з місця, а тимсамим, не може розятрювати пропуклину ані втискати ся в тіло. Мягкий як вельвет, легко закладаєсь, недорогий. До ужитя як в часї роботи так і в часї спаня. Без пасків, спряжок і спружин.

Випробуйте як замикати отвір пропуклини, бо пропуклина з природи сама НЕ УСУВАЄТЬ СЯ. Вишліть своє імя ще нинї до Plapao Co., Block 3038, St. Louis, Mo., на безплатну пробу Plapao і по потрібні інформації. 88ч—

МЕДИЧНЕ ЛЯБОРАТОРІЮМ СВ. МИХАЇЛА

поручає слїдуючі певні ліки:

Бальсам св. Михаїла на очищене зіпсутої крови. — Фляшка 3 доляри.

Ревматик до натираня на ревматизм, ломанє тіла, рук, ніг і перестуду. — 1 фляшка 2 дол.

Геркулес на скріплене сил і апетиту; ділає добрим, енергічним і здоровим. — Фляшка 2 доляри.

Порошок „Антісептік" для женщин, що терплять на обниженє матиці і на білі уплави.—Коробка $3.

Матичний збір пахучих корінців до заправлюваня напою для женщин.—Цїлий збір в 1 коробції 3 дол.

Волосонищитель, усуває волосє з лиця і инших частий тїла в одній мінутї і є нешкідливий. — Коробка 1 доляра. 9ч—

Пишіть по катальоґ. — Всї листи враз з грішми адресуйте до:

ST. MICHAELS MEDICINE CO.
Carlstadt, N. J. Dep. D.

НЕ ТЕРПІТЬ
КОЛИ ПОМІЧ МОЖНА ТАК ЛЕГКО ОСЯГНУТИ.

Я маю понад 30-лїтну практику в лїченю всіх недуг крови, нервових слабостий, болїв жолудка, міхура, скірних, утроби, нирок і инших ріжнородних недуг мущин і женщин.

Я маю ріжнородні знаменитї електричні машини для успішного лїченя. Моє бадане є грунтовне і коли того потреба вимагає я уживаю також мою сильну Х-Рей машину. 120—

Щонебудь Вам долягає, прийдіть до мене сейчас і порадьте ся мене з довірєм. — Порада даром. ЛІЧИТЬ СЛАБІСТЬ ІНФЛЮЕНЦИ.

Години урядові: Буденно від 9—4 і від 6—3, в неділї від 10—1.

408 Sixth Ave., PITTSBURGH, PA. **Dr. MANSHIP** напроти Кауфмана і Баєра.

Dr. M. SMITH,
16 E. 7th ST., NEW YORK.
коло Церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Tel. Orchard 6072

Лічить успішно
ВНУТРІШНІ НЕДУГИ У МУЩИН І ЖЕНЩИН.
Також лічить недуги скірні, жолудка і крови. Застосовує наймодернїйші електричні апарати. 10,16-28,29-

Години урядові: від 8. до 10. рано, від 1. до 2. в пол. і від 6. до 8. вечером.

!!! ДАРОМ !!!

Дамо кождому даром матічне око (X-Ray апарат), через який можете бачити кости у своїх руках, графіт в олівци, розріжните много инших річий цікавих і корисних. Вишлемо Вам катальоґ книжок. Пришліть нам лише 2 цен. марку. 33ч—

EDWARD SOLTYKOWSKI, Dep. 26,
1144 N. Wood St., Chicago, Ill.

НОВА МАПА ГАЛИЧИНИ

Вже вийшла з друку нова мапа Галичини в **українській мові**. На ній є виразно намальовані всі міста, місточка, гори, ріки, зелїзниці і села. Такої мапи ще в Америці не було. **ЦІНА ЛИШЕ 25 ЦНТ.** (Принимаємо марки). Замовляйте зараз, бо наклад невеликий. 33ч39

KNYHARNIA ZHODA,
114 E. 10th St., New York, N. Y.

НЕДУЖІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ з Detroit, Mich.

Коли Ви не могли найти доси пільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневірені та втратилисьте надію, то зголосіть ся і віддайтесь безплатним оглядинам; переконайте ся що я можу для Вас зробити. Я маю 17-лїтну практику медичну і операційну в лїченю ХРОНІЧНИХ, НЕРВОВИХ І ЗЛОЖЕНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН, а Ви осягнете користи з мого досьвіду кождого разу, коли лише мене відвідаєте. Я приміню для Вас найновійші наукові методи лїченя, так електричні як і медичні, якими розпоряджаю. Колиб після моєї опінії я не міг би Вам помочи, то я не хочу Ваших гроший. Коли Ви є недужі, немічні, нервові або вичерпані, порадьте ся мене ще нинї.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

КОТРІ ТЕРПЛЯТЬ НА ХРОНІЧНІ, НЕРВОВІ, КРОВНІ, СКІРНІ АБО ЗЛОЖЕНІ НЕДУГИ, АБО КОЛИ ВИ Є ДОТКНЕНІ НЕДУГАМИ ЖОЛУДКА, КИШОК, УТРОБИ І НИРОК, АБО КОЛИ МАЄТЕ РЕВМАТИЗМ, БОЛІ В КРИЖАХ І СУСТАВАХ, УТРАТИ АПЕТИТУ, БОЛІ ГОЛОВИ, ЗАПІР, ЗАВОРОТИ, КАТАР ГОЛОВИ, НОСА І ГОРЛА, ПОРАДЬТЕ СЯ МЕНЕ.

НЕ ВИТРАЧУЙТЕ ВЖЕ БІЛЬШЕ ЧАСУ НІ ГРОШИЙ.

Мої офіси є заосмотрені новими електричними і механічними апаратами, які дали поміч, коли другі методи завели. 144—

Сотки операцій як у мущин так і женщин уникнено через скоре і властиве застосоване наукових метод.

Мої ціни за лїчене є дуже умірковані і не більші тих, які Ви можете і хочете заплатити за поміч і користь яку я Вам уділю.

ПАМЯТАЙТЕ. Порада і ОГЛЯДИНИ даром. Зволїкане, недогляд і невластиве лїчене є небезпекою. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного специялісти.

Години принятя: від 9. до 4. попол. і від 6—8 вечер. **Dr. RUSSELL,** В неділї і сьвята від 10-ої до 2-гої в пол.

176 E. Jefferson Ave., одні двері на схід від Вудвард, DETROIT, MICH.

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА НА КОРОТКИЙ ЧАС.

Машини без труби і з трубою з 20 пісками, один альбум, 100 шпильок лише за 133ч—

$28,00

Завдаток $5.00, а решту заплатите при дорученю Вам товару. Всї замовленя належить адресувати до:

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
310 Grand St., New York, N. Y.

ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ!

The Awl For All

Вишлемо кождому Автоматичне Шило зовсїм даром. Пришліть 40 цнт. в почт. марках, або сріблом на опакованє і пересилку. Адресуйте: 33-38

Knyharnia Prosvity, 747 N. Lincoln St., Chicago, Ill.

Затверджене затроює кров, викликує біль голови і нервовість.

Ви нераз може завважали викиди на лици і зараз подумали, що се затроєне крови. Однак в 9 випадках на 10 причиною того є затверджене, яке забурює природний спосіб травленя. Річ очевидна, що се занечищує рівночасно кров і се проявляєсь на лици у виді прищів, лишаїв, червоного носа і нечистої шкіри. Позбудьте ся затверджeня, удержуйте свою кров чисто, а побачите як зовсїм инакше буде виглядати Ваше лице.

ПАМЯТАЙТЕ, що коли приймаєте їду, без огляду на се як вона добра, але як травлене не відбуваєсь правильно, як маєте затверджене, то корм не принесе Вам жадного пожитку. Не можете оминути кари у формі втрати сил фізичних і умових, яку стягає на Вас затверджене. Коли споживаєте більше корму чим Ваші органи травленя можуть обробити, тоді витворюєть ся надмір квасу і ґазу, які можуть стати отруєю, як жолудок надмірно переладований. Затверджене подражнює стіни жолудка, кишок і нерви, які тонесенькими ниточками розходять ся міліонами по цїлім тїлї, маючи свій осередок в мозку. Тому то затверджене спричиняє часто біль голови, також безсонність, отяжілість і знеохочене до всього.

Сьвітової слави

„КАЛЬВАРІЙСЬКЕ" ЛІЧНИЧЕ ВИНО найскорше, найлекше і раз на все усуває затверджене. Воно рівночасно скріпляє цілий організм та робить чоловіка відпорним на ріжні недомаганя. Ось що пише нам один чоловік з Небраски: „Я терпів на затверджене довгі роки. Уживав ріжних лікарств, на які видав великі гроші, але все на дармо. Після ужитя кількох фляшок „КАЛЬВАРІЙСЬКОГО ЛІЧНИЧОГО ВИНА", я не лиш позбув ся затверджeня, але в додатку чую ся так знаменито, що можу совісно кождому поручити се дійсно чудесне лікарство, яке всякий знає під назвою „КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ЛІЧНИЧЕ ВИНО".

„КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ЛІЧНИЧЕ ВИНО" є дійсно виїмково ділаючим лікарством. Воно цїлковито поконує затверджене і всї инші недомаганя, що походять зі слабого жолудка, і робить його нормальним, чистим і приємним. Від нього дістаєте смак в кождім куснику їди, а річ відома, що коли нам смакує їда, то се знак, що ми здорові.

Спробуйте „КАЛЬВАРІЙСЬКОГО ЛІЧНИЧОГО ВИНА", а побачите, як воно скоро уреґулює Ваш жолудок, усуне затверджене, вздуте, печене, млоєне, несмак і т, п. Зараз станете їсти зі смаком, будете виглядати лучше, спати спокійно, а Ваша нервовість зовсїм щезне. Побачите, як незабаром поправить ся загальний стан Вашого здоровля.

А се так легко дістати те все, коштує так мало. Чому-ж терпіти, як поміч близько? Всї ті, що уживали „КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ЛІЧНИЧЕ ВИНО", твердять, що осягнули скорі і добрі результати. Богато з них розказує про таку чудесну поміч, що прямо тяжко повірити їх словам.

Коли Ви є одним з тих, що то пробували вже ріжних лікарств, але не осягнули ні здоровля ні сили, так зачинайте зараз уживати „Кальварійське Лічниче Вино". Не відкладайте з дня на день. Вертайте до здоровля. Старайте ся відзискати свою силу фізичну і умову. Уживайте добрих річий, які подає жите. Учіть ся розуміти, що значить добре здоровлє. Подібно як й инші Ви також признаєте, що Ви не вірили, щоб се було можливим позбути ся затверджeня і доконати такої зміни здоровля до лучшого в так короткім часї.

„Купіть ще сьогодня „КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ЛІЧНИЧЕ ВИНО", а воно Вам докаже того, про що тут пишемо. В противнім разі звернемо Вам гроші. Чи-ж треба ще лучшої ґарантії?

Одна фляшка $1.25.

„КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ЛІЧНИЧЕ ВИНО" продаєть ся в лучших аптиках, в агентів або просто у фабрикантів:

D. WROBLEWSKI & CO.,
196 E. 4th Street, B-1., New York, N.Y.

ТЕПЕР

є найвигіднійша пора

КУПИТИ ПРАПОР КРАЄВИЙ

просто від фабриканта, зроблений з чистої вовни подвійної ткани, тревалої барви зв. „БОНТИНГ", котрий оферуємо по слїдуючих дешевих цінах:

	2x3 стіп	3x5 стіп	4x6 стіп	5x8 стіп
Американський прапор	$3.00	$5.00	$7.00	$10.00
Український прапор з гербом на обі сторони	$3.75	$7.00	$9.00	$12.00

Пришліть переказ почтовий і прапор буде висланий, почта буде оплачена.

Ми є також головними фабрикантами АМЕРИКАНСЬКИХ І УКРАЇНСЬКИХ ШОВКОВИХ ПРАПОРІВ, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ВІДЗНАК І ВІДЗНАЧОК ТОВАРИСЬКИХ. — ШАПКИ, КАПЕЛЮХИ, ПЕЧАТКИ СТАЛЕВІ І ҐУМОВІ, для Товариств і Клюбів. 27ч—

Коли потребуєте щось з тих річий, то не забудьте писати до нас, по ціну. Напевно защадите гроші. Пишіть по взірці і катальоґ на адресу:

EAGLE REGALIA COMPANY
115 NASSAU STREET, : NEW YORK CITY.

ВІЛЬНЕ НА 60 ДНІВ.

Овенса Електричний Пасок

Добрий для мущин! Добрий для женщин!

ПРОБНА ОФЕРТА: Пішліть 30 цнт. на мужеський пасок або 40 цнт. на женський пасок на оплаченє пересилки і т. п. Заплатіть $3.98 депозит при відборі з почти. Зачніть уживати сейчас і носіть пасок як вказано через 60 днів, а коли опісля будете з него цілковито вдоволені і щасливі з чудової поправи Вашого здоровля; коли Ваше серце запалає вдячностию і Ви побачите, що мій пасок зробив Вам більше добра ніж всі медикалії і лікарська опіка, якій Ви колинебудь піддавали ся, тоді зобовяжіть ся поручувати сї паски своїм знакомим. Коли однак будете невдоволені при кінци 60-ох днів, тоді зверніть пасок сейчас, а по сїм я зверну Вам скоро Ваші $3.98. Се моя ґаранція. Коли Ви маєте ревматизм, спіатику, невральґію, параліж, катар, астму, запалене горла, нервовість, спазму, диспепсію, нестравність, болї голови, безсонність, слабість в крижах, гемороїди, запір, скрофули, опухнене, дрощі, водну пухлину, недуги нирок і утроби, ослаблені органи, і всякі инші долегливости, то я радо дам Вам на двомісячну пробу славний Powerful Electric Belt. Чому ждати погіршеня? Чи Вам лікарі не говорили, що вплив електрики відчуваєсь сейчас по ужитю? Адресуйте: 50ч—

A. P. OWENS, Dept. E., 152 W. 14th St., NEW YORK, N. Y.

Коли чоловік є хорий

ТО ПЕРШОЮ РІЧИЮ, ЯКУ ВІН ХОЧЕ ЗНАТИ Є „ДЕ ЗНАЙТИ ДОБРОГО ЛІКАРЯ".

Коли звернете свої кроки впрост до заведеня Др. Кафмана, 607 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних специялістів за якими шукалисьте без страти часу і гроша на инших лікарів.

Коли його відвідаєте то зауважите, що лікар є дуже обережний в видаваню діягнози вашої слабости; то є, що він шукає докладно нащо Ви хорі. Його заведене є заосмотрене в модні і докладні апарати, так що коли потреба аналізи крови, хемічної аналізи мочи, огляненя лучами Х-рей, або що иншого, то він має під рукою для Вас. При помочи тих розслідів докладного розслїдженя недуги мущин неможливим є помилка.

Лікар скаже Вам яка є умірковані ціна за лїчене. Жаден чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може числити на поміч лікаря, наколи може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його оплата задля його великої практики є так низька, що жаден хорий не повинен обавляти ся йти до нього. 21—

Його Інституція має кождий найновійший апарат до оглядана хорих: Статік, Ґалванік, Дарадік і Гай Фріквенсі Електрісіти; Озоне Інгаляторіюм, Електрік Осциллаторс, і инші модерні апарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.

Прийдіть до него і станьте здоровим.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.

Години: від 9. рано до 8. вечер; в неділї від 10. рано до 1. попол.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий специяліст недуг мужеськихь в Пітсбургу, котрий говорить по українськи.

Найдавше істнуючий, найуспішнійший і заслугуючий на довіре специяліст недуг мужеських, котрий уже своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт. 76-89

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятниці від 9. рано до 6. веч. В неділі від 10. до 2.

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ!

Хто би Ви не були, яке би не було Ваше образоване, в якім занятю Ви би працювали, зачніть учити ся АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

КУРСИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАОЧНО

Наша школа сим заявляє, що вона зобовязує ся вичити читати, писати і говорити по англійськи кождого Українця що живе в Америці. До сеї школи не мусите особисто ходити. Ми висилаємо спеціяльно зладжені задачі почтою. Кождий що запише ся до сеї школи учить ся англійської мови під нагалядом фахового учителя або учителки. Платня за цілий курс лише 5 долярів. За 4 роки істнованя сеї школи покінчили курс тисячі Українців. Від кождого є подяка, і кождому дивно, що так легко і приступно вивчив ся англійської мови після нашої системи. Пробні задачі і подробиці висилаємо за 10 центів (марками). Радимо Вам написати по пробну задачу і упевнити ся. Нашим кличем — чесноть, точність і строге виповнене діл.

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL, Dept. 46, 525 W. 47th St., New York, N. Y.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

КНИГАРНЯ СІЧОВОГО БАЗАРУ

посідає у своїм складі книжки рiжного змісту? Коли ні, то пишіть сейчас по цінник книжок, залучаючи 3-цнт. марку на пересилку на адресу: 7-56

SICHOWY BAZAR, 34 E. 7th St. New York, N. Y.

АДВОКАТ

OTTO H. DROEGE

уділяє безплатно порад у всяких цивільних, карних і судових справах, щодня від години 4-ої до 7-ої пополудни, а в неділі від год. 10-ої до 1-ої в полудни в Американсько-Українськім Бюрі.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.

520 E. 6th St. New York, N. Y.

Tel. Orchard 8968

ТРІСНЕШ ВІД СЬМІХУ

коли не впережеш ся сильним головоном, читаючи КНИГУ СЬМІХУ. В тій книжці є понад 100 дуже цікавих ілюстраций, рiжні вірші, та приповідки. Такої смішної книжки Ви еще не читали в своїм житю. Ціна за одну 50 цнт. Належитість присилайте в стемпах почтових на адресу: 14-

NATIONAL SALES CO., Sta. D., Box 90, New York C'ity.

SANTAL MIDY CAPSULES

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка MIDY має напись з Уникайте підробів

ЧИ ВИ Є НЕДУЖІ?

Не робіть ріжниці, який лікар Вас лічив, або як легка чи тяжка є Ваша недуга, незважаючи. Через останні 21 років я вже вилічив тисячі недужих мущин і жінок, і коли Ваша недуга є до вилічення, я аналізую Вашу кров, скоро і дешево, чим який другий специяліст. Я вживаю найновійший 606 і X-Ray машину, коли сего потрібно; при помочи сеї чудової машини, кожду часть органу у Вашім тілі можна бачити виразно. За лікú не числить ся дорожче.

Коли Ви терпите на слабі нерви, болі в колінах, або крижах, ревматизм, скірні недуги, виразки, біль горла, катар, запір, слабости міхура і нирок, а сейчас дам Вам поміч.

ПОРАДА ДАРОМ.

НЕ ЛІЧИТЬ ПОЧТОЮ.

Dr. FALK,

СПЕЦІЯЛІСТ

11 W. 28th St., New York, N. Y. межи 5-тою авеною і Бродвеєм.

Години офісові: від 11. рано до 7. веч. що дня. В неділі і американські свята від 10. до 1. в пол.

ТЕАТР УКР. НАР. ГРОМАДИ

217-19 E. 6th ST., NEW YORK, N. Y.

при участи п-ні М. Комишевацької відограє

В СУБОТУ, 22. МАРТА 1919 Р.

драму з робітничого житя в IV. діях

„БАТРАКИ“

(РАБИ КАПІТАЛУ)

ДІЄВІ ОСОБИ:

Степан, трупар ... п. В. Лазута
Хотина, його жінка, п-ні М. Комишевацька
Василь, їх син ... п. Ів. Матофій
Марійка, їх наймичка, п-на К. Іваночківна
Юрко, її брат ... п. С. Бакус
Гарасим, робітник Степана ... п. С. Куцій
Івась, хлопець ... п. Гр. Шумський
Баба ... п-ні А. Чайка
Лакей ... п. В. Слободзян
1-ший чоловік ... П. Н.
2-гий чоловік ... П. Н.

Режісер, п. С. Комишевацький.
Дірігент п. М. Гундич.
Музика Тов. ім. М. Лисенка.

Початок точно о годині 7.30 вечером.

Вступ $1.00, 75 і 50 цнт.

ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Українці і Українки!

Кождий, хто був на виставах Театру Укр. Нар. Громади, сей певно набрав охоти приходити кождого разу і шкодив нежалував, а все був вдоволений. Тож і сим разом ні один Українець ні одна Українка не повинні опустити так гарного представленя як „Батраки“, а тим більше, що чистий дохід призначений на Фонд оборони Галичини.

Головні ролі відограють: Комишевацька, Іваночківна, Бакус, Матофій, Лазута і др. 32-31. КОМІТЕТ.

ДАРОМ КОЖДОМУ пішлемо смішні і вельми інтересні оповідання: Пригода бордера, Запізнане, Вінчанє і подорож послобна, як також вишлемо 150 цікавих і інтересних ілюстрацій. Пишіть сейчас, весеніть ся і смійтесь до розпуку. На пересилку залучіть 6-центову марку. Адресуйте: 33ч

„KRAJOWA“ SUPPLY CO., 226 Second Ave., New York, N. Y.

ДАРОМ

вишлемо кождому нашу ілюстровану книжочку під з.. „МІЛІОНИ ЗА ВИНАХОДИ“, яка містить понад 100 фотографій і ілюстрацій. Пишіть по ню ще нині. 148ч-

AMER. EUROP. PATENT OFF. Inc. Mather Blg., (Sv.) Washington, D. C.

EXTRA ЛИШЕ ДЛЯ ДОРОСЛИХ!

Даром вишлемо кождому інформації, якою дорогою можна прийти до щастя і богатства. Як також як можна здобути серце дорогої особи і пізнати тайни їх любови і многих інших річий, які запікавлять кождого. Вишлемо кождому даром по надісланю 6 центів марки на пересилку. 24ч-

COLUMBIA NOVELTY SALE CO., Sta. D., Box 9, New York, N. Y.

УБИЙТЕ ВАШ

РЕВМАТИЗМ

І ВИМОСТІТЬ СОБІ ДОРОГУ ДО ЗДОРОВЛЯ.

„Ора“ є найлішим ліком на ревматизм. Воно гарантує повне усунене ревматизму.

О Р А

є чудовим європейським ліком.

Воно дістало відкрите славним голландським лікарем, д-ром Акерботом, котрий є звісний в цілій Европі.

Коли много других ліків Вас завело, не журіть ся, ужийте ОРА, яка усуне Ваш ревматизм а дасть Вам нову енергію і житє. 24ч33

HOME SERVICE CO., Dep. O, 1511 — 3rd Ave., New York, N. Y.

РІК ОСНОВАНЯ 1893.

6.45 Im. з 21 камінями ЖЕЛІЗНИЧИЙ-ГОДИННИК

для мущин і жінок наструється без ключа, позолочуваний, з гарантиєю на 20 літ, подвійні коверти красно вирізані. Ходить безуслівно точно і є спеціяльно зроблений для людий, котрі робіть при желізниці, бачуть, як гарантує ся на 20 літ. Незвичайна нагода. — Ми вишлемо сей годинник на кожду адресу за послиплатою (С. О. D.) $6.45 і за доплатою пересилки, з тим привілеєм, що кождий може його оглянути, і, єсли йому не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у иншого купця треба заплатити 25 дол. Дуже гарний 14 кар. золотом позолочуваний ланцюжок з дармовим додає ся даром до кождого годинника. 99ч-

EXCELSIOR WATCH CO., 1101 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

З РОБІТЬ ВАШЕ ВОЛОССЕ ГАРНИМ.

Відсвіжіть вашу голову! Стримайте випаданє волосся! Усуньте порхи! Хай ваше волосся виросте буйне і гарне.

ВИ СЕ МОЖЕТЕ ЗРОБИТИ.

„ДАРМАФУГА“ дасть поріст волосся, усуне порхи і волосся перестане випадати. В короткім часі ваше волосся відросте на цілій голові.

На спробу вишлемо за 10 ц. 23-34

ARGIL SPECIALTIES CO., Sv. Box 37, Philadelphia, Pa.

УКРАЇНСЬКИЙ ХІРУРГ-ДЕНТИСТ

B. KREISBERG

274 EAST 10th STREET, (межи 1-шою а ABENЮ A), NEW YORK, N. Y. 31—

Всю роботу і лічене виконую особисто. 15 літ практики. Офіс мій уряджений після санітарних вимог. Умірковані ціни. На жадане приймаю сплати. Робота при приміненю X-Ray. Отворено в неділі. Офіс на горі міста 3920 Broadway, corner 164th Street.

ХОРІ ЛЮДИ!

ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ.

З дня на день з року на рік віддаю лікарські услуги Українцям. Представте собі скількох хорих я уже вилічив та скільки хорим я упрямнив житє. Коли Ваме житє надоїло задля пробування ріжних лікарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, аби Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузі. Лічу уже через 20 літ з добрим успіхом всі недуги, як: ослаблене, затроєне крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115-128-

Недуги полові і нервові лічу за помочию електричних апаратів і „X лучів“, через які переглядаю Ваші внутрішности. Не кождий лікар посідає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всім

Dr. LANDES, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Telephone Gramercy 3823.

Години принять: від 10. рано до 7. вечер. В неділі від 10. рано до 3. пополудни.

DR LANDES

140 EAST 22 ST, N.Y.

НЕ ПОСИЛАЙТЕ НАМ НІЯКИХ ГРОШИЙ.

ЧУДОВА НОВІСТЬ — КАМЕРА РУХОМИХ ОБРАЗКІВ

ЛИШЕ $4.50 КАМЕРА І ФІЛЬМИ.

Тою камерою можете показувати ріжнородні рухомі образки таки у своїй хаті. Не потрібні ніякої вправи до орудуваня сею машиною, бо навіть дитина потрафить. Лямпа при сій камері є так уладжена, що її сьвітло є сильнійше від електричного. Не забирає много місця і можна її уставити денебудь. Шкла можна регулювати для малих або великих образів. Всі потрібні приряди і лямпу як також 10 фільм з 500 образками даємо даром.

Фільми, які даємо до камери є такісамі яких уживають в театрах рухомих образів. І Ви можете бачити тих самих акторів і сценерію у Вашій хаті. Ще раз повторюємо, що за камера показує образі як в театрі. Друковані поученя находять ся при кождій камері.

Сю камеру продаєсь за $10.00 і більше, а у нас дістанете її за $4.50 а в додатку дістанете 10 фільм з 500 образками ДАРОМ. Фільми даємо з ріжними сценами, як: любовні, сумні, комічні, воєнні і много инших. Коли будете потребувати більше фільм, то все у нас дістанете, бо ми маємо тисячі ріжнородних сцен. Ми не жадаємо грошей наперед, а лише виріжте сей купон, виповніть і зашліть до нас, а грош $4.50 заплатите при доручению Вам товару. Лише через 3 місяці будемо продавати сі камери, тому не надумуйтесь а присилайте купон сейчас. 27-36

ROYAL SALES CO., Dept. 189, 1015 W. HURON STREET, CHICAGO, ILL.

К У П О Н.

ROYAL SALES CO., 1015 W. Huron St., Dept 189, Chicago, Ill.

Прошу прислати мені камеру рухомих образків враз з всіми приборами і 10 фільм з 500 образками. При доставі я заплачу $4.50 а в случаю невдоволеня Ви звернете мені гроші.

Імя ....
Адреса ....
Місто ....

ПРАВДИВИЙ ПРИЯТЕЛЬ В БІДІ.

Кождий майнер, механік, чорнороб або кождий працюючий внутрі або на дворі фабрики або заведеня уживає за приятеля

ПЕЙН-ЕКСПЕЛЄР.

Будучи в ужитю вище 50 літ з незрівняним успіхом, він оказав ся добрим в наглих лічених припадках проти: болів в грудях, суставах і мязах, перестуди, люмбаго і всіх других причинах ревматизму. Вережіть ся дешевих бутельок більшого розміру.

Жадайте всегда найлучшого

При купні Пейн-Експелєру глядіть, щоби на коробці знаходив ся реґістрований знак „ЯКОР“. Не беріть жадних других. По 35 або 65 центів за бутельку в аптиках або безпосередно у фабриканта. 130ч—

F. Ad. RICHTER & CO., 74-80 Washington St., New York, N. Y.

Кождий Українець

повинен носити при годиннику гарний ґердан з гербом України, вироблений з дорогих кораликів в сімох кольорах.

Хто купить у нас годинник, дістане ґердан даром. Годинник, який тут бачите на образку, є новостию, НАКРУЧУЄСЬ РАЗ НА 8 ДНІВ, показує години, минути, дні в тижни, місяці в році. Час тримає дуже точно. Зроблений міцно, шкло не ломаюче. Посідає 17 каменів. Писемну гарантію даємо на 25 літ. Сей годинник продає ся по $16.00, а ми будемо продавати через короткий час по $12.95 і в додатку дамо ґердан. Ність сей годинник через 30 днів і коли переконаєте ся, що він не такий як, ми описуємо, то пришліть його нам назад, а ми звернемо Вам Ваші гроші. Коли бажаєте лише ґердана, то буде Вас коштувати $3.00 один. Гроший наперед не жадаємо. Витніть се оголошенє і подайте свою точну адресу, а заплатите, як почтар доручить Вам товар до рук. ЗРОБІТЬ СЕ НИНІ СЕЙЧАС. Адресуйте: 30-32

NATIONAL SALES CO., Sta. D, Box 90, Dept. Sv., New York, N. Y.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ.

Учіть ся АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекциєю; старанна, цілковита і скора наука; приймаємо в кождім часі. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Телефон: Stuyvesant 933.

ЦІКАВА РІЧ!!!

Єсли Ви не бачили найбільше місто Ню Йорк, а малюбисьте охоту, побачити, то мо даємо Вам нагоду до сего. Лише нам пишіть, а мы шлемо Вам комбінацію з 20-ох найновійших фотографій в 20-ох кольорах, представляючі величезні будинки, улиці, марки, поворзкові желізниці і т. и., з чого будете вдоволені, позаяк таке ще не бачилисьте нікоми, маємо також на складі великий вибір посткарт ріжнородних знимок, тогосамого рода, і можете замовляти 10 штук за 20 цнт., 20 за 35, 30 за 50 цнт., 100 за $1.00 і т. д. При більших замовленях даємо значний опуст. Гроші в меньших сумах посилайте в марках почтових, а на більші суми через почтовий моні-ордер. 30чс37

J. BUBNIAK, 95 E. 7th St., New York, N. Y.

ЖМІЄЧНИК є одним з найлiпших домашних ліків і певним средством проти ревматизму, болів плечий, колена і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у руки і ногах, як і легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального аґента залучаючи 3-центову марку на відповідь. 14ч37

MIKE FEDIW, 3 WASHINGTON AVE., HASTING ON HUDSON, N. Y.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ КАЛЄНДАР СІЧОВОГО БАЗАРУ на 1919 рік

ЗАНИМАЄ 224 СТОРІН ДРУКУ. КОШТУЄ ВСЕГО 50 ЦЕНТІВ.

Хто замовить 10 календарів дістане один даром. Хто замовить 15, дістане 2 календарі даром. 32-41

Замовляйте як найскорше, бо наклад невеликий.

Належитість посилайте моні-ордери на адресу:

SICHOWY BAZAR, 34 E. 7th St. New York, N. Y.

КУПУЄСЬ

LIBERTY BONDS

ПО НАЙВИСШІЙ ЦІНІ ЗА ГОТІВКУ. ПЛАТИМО

$49.50 за $50.00
$99.00 за $100.00

Не треба ждати купуємо за всякі суми.

Глядіть за офісом Room 805, 8-мий поверх в House Building, 4 Smithfield St., cor. Water St., напротив двірця Baltimore & Ohio Rail Road. Беріть елевейтор до Liberty Securities Co., Pittsburgh, Pa. 31-33

ВІЙНА СКІНЧЕНА.

Чи хочете бачити як боролись в Франції, Росії, Італії, Галичині і Туреччині? Чи хочете бачити як боролись Европейци у воздусі? Чи хочете бачити як боролись підводні судна? Ви можете побачити се таки у Вашій хаті, за малою винагородою. Ми одержали великий запас нових воєнних образків до Pan-chro-scope. Коли дивите ся на сі образці через Panchro-scope, Вам здасть ся, що Ви є серед поля війни, приглядаючи ся своїми власними очима. Pan-chro-scope враз з 48 ріжними воєнними образками коштує лише $1.50 з посилкою. Другі продають сі „Панхроскопи“ з воєнними образками за $4.50. Коли Ви вишлете се оголошенє і зашлете сейчас враз з $1.75, ми дамо Вам нові мапи Европи, зовсім безплатно. Зробіть се нині. Сейчас. Висилайте моні-ордер або марками. 32-37

NATIONAL SALES CO., Sw. Sta. D., Box 90, New York, N. Y.

НОВЕ і ДУЖЕ ПРАКТИЧНЕ ШИЛО.

Сим шилом можете шити, що тільки хочете. Шиє так скоро і добре як машина. Зроблене так міцно, що вистарчить на 20 літ. Чи Ви вернете до краю чи останетесь в Америці, чи будете фармером, чи фабричним робітником, се шило Вам всегди буде Вам у великій пригоді, воно зашиває Вам час і гроші. Ціна лише доляра. Даром додаємо 20 іґол восковані дратви і 2 сталеві іґли, також упутсти, як уживати. Не надумуйтесь довго, АЛЕ НИНІ СЕЙЧАС витніть се оголошенє і подайте свою точну адресу, а ми вишлемо шило за послиплатою (C. O. D.). Заплатите $1.00 по отриманю. Адресуйте: 33-38

NATIONAL SALES CO., Dept. Sv., Sta. D., Box 90, New York, N. Y.

ФАРМА 166 АКРОВА, много будинків господарських, 12 коров, 6 ялівок, 3 коні, 4 безрог, 18 овець, курн, 160 бушлів картофель, 200 бушлів вівса, богато сіна, всякі знаряди. 117 родин українських і польських. Ціна за всьо $5.000, вплата половина. Маю ще 50 інших фарм. 33-37

M. MOSZCZYNSKI, 138 North Ave., Owego, N. Y.

ФАРМИ ДЕШЕВО!

Фарми, котрі можна набути дуже дешево за готівку або на догідну сплату! А що я сам маю там фарму, тож кождому желаю собі купити. Фарми в всілякого рода, лісові деревами і без дерева і купуєте від самих властителів; не маєте до діла з ніякою компанією ані з агентами. Місцевість віддалена о 60 миль від Ню Йорку в Blairstown, N. J. Можете самі там поїхати і оглянути або можете порозуміти ся до мене устно або письмено. 33,34,35

STEVE SHEWCOW, 301 W. 152nd St., Apt. 6, Cor. 8th Ave., New York City.

КУПУЙ ТЕПЕР, ДЕШЕВО!

Дім, фарму, льоти. Готівкою або за доляра тижнево. Околиця подобаєсь тобі, РУЧИМО. Працю одержиш. Пиши. Переконаєшся, що пишеш до: LINCOLN COMPANY, 309 Broadway, Suite 210, New York City. Аґентів потребуємо всюда. 33-44

ФАРМА НА ПРОДАЖ

75 акрів, 3 корови, 1 кінь, льоха з поросятами, 3 безроги великі, 40 курий і хата. Дім новий, стайня таксамо, знаряди фармерські і все що потрібне для фарми. То всьо продам за $2.500 з причини незгоди в родині. Голосіть ся до: ANTHONY SAYDER, 157 Maple St., Norwich, Conn. 33-34

МАРНУЄШ ЧАС НЕ ЗАРОБЛЯЮЧИ $10 ДЕННО початково. В один дни сезону заробим $200.00. Матерія коштує $1, виробиш $45, в своїй хаті за три години. Гарантуємо. Надішли $1.00 на пробки і інструкції. 34с43

S. MAYKOWSKI, Instructor, 1288 First Ave., New York City.

ДО ВСІХ ІНТЕРЕСОВАНИХ.

Я терпів більше як 12 літ на долегливі болі голови, нервовість, болі в хребті і жолудку, мав лихий апетит, ослаблене і запір. Я ходив з грудностию. Я радив ся кількох лікарів, однак здавалось, що вони не були в силі розпізнати мою недугу і не могли помочи мені.

Одного дня я перечитав оголошенє д-ра Ганнона і я віддав себе сейчас під його опіку. Без жадної втрати часу від мого заняття, він дав мені поміч за першою візитою і мені полішшалось. Тепер по 3-місячній опіці я повернув до здоровля. Всі болі уступили. Я можу добре ходити, і коли передтим я міг заледви дещо їсти, то тепер я маю чудовий апетит і мені все що їм смакує. Я дійсности мій стан є так знаменитий, що Ви майже не повірили би що я був хорий.

Я є вельми вдячним сему знаменитому специялістови і складаю радо свою заяву, щоби і другі могли пізнати якого доброго лікаря ні поміч для недужих людий.

ПАВЛО КОВАЛИК, 723 Willow Ave., Hoboken, N. J. Aug. 11, 1918.

Читайте понизше оголошенє д-ра Ґенона.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на якусь нову скомпліковану або застарілу недугу а потребуєте помочи специяліста

ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ — А Я ДОВЕДУ ДО РЕЗУЛЬТАТУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мій офіс находить ся через двері роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, певного і успішного специяліста. Одна візита в мій офіс і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

хронічні болі голови, завороти голови, привиди, мячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болі в карку і хребті, ревматизм в суставах, слабость горла, шкірні хороби, недомаганя жолудка і кишок, невральгічні болі, виступи на язику і запір, прийдіть до мене.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЕКТРИКИ. ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УЦЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Порада зовсім даром.

Прийдіть нині. Не відкладайте.

Dr. HANNON

СПЕЦІЯЛІСТ

146 E. 14th Street, New York, N. Y. Напроти Tammany Hall

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділі і празники сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

Осібний почекальний покій.

Телефон бюра: Bell Main 6689 O. S. Central 3491-W.

АНДРІЙ Т. БІЛІНСЬКИЙ

ПУБЛИЧНИЙ НОТАР

Продажа карт корабельних, продажа земель і домів, асекурація.

CLEVELAND, OHIO.

Заряджує приватними власностями. Колекте ренти. 11-35

Office: 313 Schofield Bldg.

НАЙНОВІЙШИМ СПОСОБОМ

усуваємо волосся з лиця і інших частий тіла

РАЗ НА ВСЕ, БЕЗПОВОРОТНО за дуже малим коштом. 21-

Усуваємо також прищі, веснянки, зморшки, жовті плями, лишаї і сипку і другі недостачі лиця і скіри. Зголосіть ся особисто або пишіть до:

THE SPARROW, Dept. S—1, 196 E. 4th St., New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошень женитьби не приймаєсь).

Українська гр.-кат. парохія в Рейні, Па., потребує сталого ДЯКОУЧИТЕЛЯ. Голоситесь можуть виключно жонаті. Услівя на місци. Голоситесь лично у місцевого сьвященика, а листовно на адресу церковного писаря: А. КЛИМ, Box 26, Smoke Run, Pa. 32-37

Пошукую свого швагра МИХАЙЛА МАМРЕЦЬ, з села Волоснова, повіт Старий Самбір, Галичина. Має перебувати десь коло Youngstown, O. Хто би про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: DMYTRO DUDYK, 10 Hencock St., Plains, Pa. 33

Пошукую ВАСИЛЯ ОСАТЧУК, з села Стромішина, повіт Скалат, Галичина. Хто би про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: JOHN DESHEWSKY, 745½ Front St., Allentown, Pa. 33

Пошукую свого брата СЕМАНА КУДРИК, з села Миколаїв, повіт Радехів, Галичина. Перебував послідно в Канаді. Хто би про него знав, або він сам, прошу зголосити ся до: STEPHEN KUDRICK, 2119 Maine St., Northampton, Pa. 33-35

Пошукую своїх сестер, дві рідні, а три стрічені, є: Марийська, Гаська, Гандзя, а другі Марийська і Гаська, з села Майничі, повіт Самбір, Галичина. Перебувають десь в Ню Йорку або Ньюарку, Н. Дж. вже 8 літ. Хто би про них знав, або вони сам, нехай зголосить ся до: JOHN LEW, 12 Wunderlich Place, Chester, Pa. 33-35

Пошукую свого брата КОНСТАНТИНА ХОМЯК. Має перебувати десь в Бофало, Н. Й. Хто би про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: PETER CHOMIAK, Box 90, Adah, Pa., Fayette Co. 33

Пошукую свого тіточного брата СТЕФАНА ЮРИНЧУКА, з села Бедрикіці, повіт Заліщики, Галичина. Перебував в Ню Гейвен, Конн. Хто би про него знав, або він сам, прошу зголосити ся до: MICHAEL NATURKACZ, 636—3rd Ave., So. Brooklyn, N. Y. 33-35

Пошукую свого сина ТОДИРА ІЛЮКОМ, з села Брідка, повіт Заставна, Буковина. Хто би про него знав, або він сам, зволить зголосити ся до: WASYL ILIUK, P. O. Stuartburn, Man., Canada. 31-33

Пошукую свого тата МИХАЙЛА ШПОТА, бо мама мені вже поміла; як: Хто би о нім знав або Він, дорогі тату, зголосіть ся на адресу: NICHOLAS SHPOTA, 431 E. 15th St., New York, N. Y. 32-34

Пошукую свою краянку ОЛЕНУ ЛЕНКО, довший час перебувала в Алентавн, Па. під ч. 133 Фанйс Стріт. Тому сім років як з відси виїхала до Везвил, Па. Хто би про неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: ANTONY MAKSYMIAK, 119 Furnance St., Allentown, Pa. 33-35

Пошукую свого краяна ОЛЕСЬУ ТРАЧ, з села Черняхів, повіт Тернопіль, Галичина. Перебував в Алентан, Па., відтак виїхав до Спраґко, Н. Й. Хто би про него знав, або він сам, прошу зголосити ся: NICHOLAS TYMOCZKO, Box 213, Deferiet, N. Y. 32,33,34

Пошукую свою краянку АННУ ДОБРОВОЛЬСЬКУ з села Болотня, повіт Перемишляни, Гал. Перебувала давнійше в околиці Ню Йорку. Хто би про неї знав або вона сама, прошу зголосити ся на адресу: DMYTRO DUBRIVNYJ, Box 115, Broughton, Pa., Alegheny Co. 32-34

Пошукую свого брата МИХАЙЛА ПАВЛОВСЬКОГО, з села Остапя, повіт Скалат, Галичина. Тому шість місяців мав перебувати в Канаді. Хто би знав про мого брата знав, або він сам, зволить зголосити ся до: LUDWINA STELMACH, Box 245, Bridgeport, Pa. 28-33

Пошукую своїх краянок КАТЕРИНУ ЗАЯЦЬ і ЕВУ ПУРҐАЛЬ, з села Милькова, повіт Цішанів, Галичина. Послідно перебували в Гартфорд, Конн. Хто би про них знав або вони самі, зволять зголосити ся до: ANASTAZIA CZELIJ, 266 Grove Street, Edwardsville, Kingston, Pa. 33

ДОБРИЙ КРАВЕЦЬ, котрий може робити всю роботу від штуки, може дістати сейчас роботу. Голосити ся до: JOSEPH SHNYDER, 1350 Steward Street, Northampton, Pa.

SPRING VALLEY WAIST CO.

пошукує сейчас 50 дівчат до роботи до шиття на машині блюзок і сорочок. Добра платня. Ті, що мають о чім робоитт на машині, можуть заробити до $20.00 тижнево. Стала робота, модні дзаровий, стейові на дому, борт можна дістати межи Українцями. Дорога з Ню Йорку коштує 1.08. Треба брати желізниці Ері. Зголошеня нині. 33-44

JOSEPH CAPOWSKI, Box 96, Spring Valley, N. Y.

ПОТРЕБА РОБІТНИКА ДО БУЧЕРНІ. Добра платня. Властитель бучерні є Українець. Голоситись до: Paul Pawlyk, 342 St. Paul Ave., Jersey City, N. J.

Хто є мої краяни: Василь Матвейко, з села Славна, повіт Зборів. Має перебувати в Канаді; Михайл Настасюк, з села Рикiв, повіт Золочів; Станіслав Михалевський, з села Зарудка, повіт Зборів. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголосити ся на мою адресу: MIKE PETRYK, 274 Monmouth St., Jersey City, N. J. 24-35

ПРОДАМ виндоклінерський бизнес (сплоку), в приступній ціні. Бизнес вироблений і гарне місто. Продам, понеже приготовляюсь до виїзду першим шифом який піде до старого краю. Інтересовані зволять голоситись на адресу: PETER CHAYKOWSKI, 181 King St., Charleston, S. C. 31-3

РАТИ, ВПЛАЧЕНІ НА КУПНО БОНДІВ, НЕ ПРОПАДУТЬ. Богато людий, працюючи на майнах або шапах, закупили бонди на сплату ратами. Лучаєть ся, що заплативши кількакадцять рат, змінили роботу, відпилкали ся своєї заплаченої рат на бонди, думаючи, що сі гроші пропали. Хто має як подібний случай, і хотів би відзискати свої гроші, нехай звернеть ся о пораду в сїй справі до Американсько-Українського Бюра на адресу:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc., 520 E. 6th St., New York, N. Y.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Углекопи домагають ся 6 годин денно і 5 днів тижнево праці.

На зборах комітету Зєднаних Копальняних Робітників Америки, які відбувають ся в Індіянаполіс, Індіяна, промовляв президент сеї орґанізації, Френк Дж. Гейс. Збори скликано в тій цїли, щоби нарадити ся, які найблизші домаганя мають углекопи поставити компаніям. Президент Гейс піддав гадку, аби копальняні робітники зажадали для себе 5 днів праці тижнево, 6 годин праці денно і підвишки платнї. Крім того президент Гейс поставив домаганє, щоби правительство перебрало на власність держави всї копальнї у Злучених Державах. — Гейс обчисляє, що до війська вступило 60.000 юнійних майнерів. В нарадах зборів бере участь 200 делеґатів з ріжних сторін Злучених Держав.

У східній Пенсильванії заносить ся на страйк.

З 25.000 робітників у зелїзній фабрицї в Алентавн, Па., які підчас війни працювали при виробі амуніції, остало ся тепер лише 8.000, а 17.000 відправлено. Безробітє в Пенсильванії зростає з кождим днем і все на висшу скалю. Робітничі розрухи по містах лучаються все частїйше. В Джанставн і в Котсвіл сподївають ся кождої хвилї загального страйку, бо число безробітних дійшло до неможливих цифр. Робітничі юнії скликують спільні збори своїх представників, аби нарадитись і розібрати положенє, бо фабриканти заходять ся підірвати авторитет юній над робітниками. Дейв Віліямс, орґанізатор машиністів в Алентавн, Па., каже, що він має достаточні докази, що фабриканти плянують замах на робітничі орґанізації в Пенсильванії. Хочуть знищити між робітниками істнуючу систему орґанізації, а на її місце ввести свою, компанїчну.

Велика манїфестація Айришів у Ню Йорку.

Около 40.000 Айришів взяло минувшого понеділка участь в походах в ріжних частях Ню Йорку, в день св. Патрика, покровителя Ірляндії. Найвеличнїйшою була манїфестація на Пятій евени, в котрій взяло участь около 25.000 Айришів. З визначнїйших особистостий в сїм поході взяли участь: ґубернатор нюйорського стейту Альфред Сміт, архиепископ нюйорської дієцезії Гейс, майор Ню Йорку Іван Гайлен, судія нюйорського трибуналу Данїель Ф. Кагален, лїдер нюйорських демократів Чарлз Морфи, видавець кількох анґлїйських ґазет Вілїям Рандольф Герст, і много инших. Манїфестанти несли таблицї, на яких було між иншими написано: „Анґлїє, зверни чуже — ми хочемо нашу вітчину!"; „Не буде мира, коли Ірляндією будуть правити чужі сили!"; „Коли в сьвітї є право і справедливість, то їх повинна мати й Ірляніія!" По переду, по боках і по заду походу виднїли прапори нової айриської републики. — Зазначити годить ся, що того дня новий ірляндський прапор повівав на ратуши в Нюарку, Ню Джерзи.

Хто украв $2.000?

З Куртіс Бей, Мериленд, доносять нам: До Куртіс Бей приїхав тому чотири тижні Петро Чайківський, котрий через кілька лїт працював в Вандерґріфт, Пенсильванія, де й зложив собі 2.000 долярів. Тут замешкав у свого тїточного брата Петра Кульчицького. Гроші і золотий годинник вартости 50 долярів переховував у куферку. Всї знали, що він мав гроші. Та стало ся таке, що братова мала скусити його на гріх, що відтак виявило ся на верха. Минувшої пятницї (14. марта) Петро Чайківський (Микитів) прийшов вечером з роботи до дому, а брат Петро Кульчицький прискочив до нього і хотів його бити. Чайківський утїк з хати до иншого дому, оставивши в хатї куферок з грішми. Той куферок хтось відімкнув і гроші забрав. Полїція шукає тепер за тими грішми, а справа опинила ся в суді.

Заплатили податок і просять помочи.

З Гарисбурґа, Па., доносять: Робітники, котрі щойно поплатили свій доходовий податок за 1918 рік, находять ся тепер між тими, котрі просять помочи в місцевих добродійних товариств. Сї люди, беручи минувшого року навіть по 10 долярів денно, не заощадили собі гроший, чи то через недуги чи инші причини, і нинї їм грозить конечність просити помочи.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Робітничі реформи в Мексику.

Мексико є тепер одинокою републикою на американськім континентї, яка пійшла на зустріч робітничим домаганям. Державний закон каже, що кожда провінція в републицї має право завести в себе 8-годинний день працї, 7-годинну ніч працї, і має право установити найнизшу платню для робітників. Ще много инших реформ можна впровадити. Ідучи після сього закона, у провінції Вера Круз заведено постанову, що кождий працьодавець мусить дати свому робітникови раз в роцї одно-місячну платню екстра яко співдїл в доходах. В инших провінціях ухвалено закони про робітниче відшкодованє. Так приміром в Нуево Леон закон каже, що відшкодованє за смерть має виносити платню покійника через два роки, або 18 місяців, або один рік, або 10 місяців, залежно, як численну родину покійник полишив. За цїлковиту нездібність до працї працьодавець платить робітникови його повну платню через два роки; за частинну нездібність працьодавець платить робітникови 30% до 40% його платнї через два роки, або через 18 місяців, — залежно від степеня нездібности до працї. — В провінції Гідальґо відшкодованє за смерть виносить 50% платнї покійника через три роки, через два, або через один, залежно, яку родину полишив покійник. За ушкодженє підчас працї працьодавець мусить дати робітникови одно-річну платню, а коли він може сповняти якунебудь працю, працьодавець мусить приняти його до такої працї. — В провінції Юкатан відшкодованє за смерть виносить дво-річну платню, а за ушкодженє одно-річну платню.

Каже, що церква мусить щезнути.

В нїмецькім тимчасовім парляментї скаржив ся посол Мум, провідник клерикалів, на міське правительство в Гамбурґу, яке усунуло зі шкіл науку релїґії. На се соціял-демократичний посол Гельман відповів йому: „Церква, як і всї инші суспільні інституції, підлягає вічним змінам і остаточно прийде час, коли вона мусить щезнути".

Коаліція в Чехо-Словаччинї.

В чесько-словацькім парляментї в Празї засїдає 250 послів: 112 лївих, 94 правих, 44 централїстів. Лївицю творять: 46 соціял-демократів, 28 національних соціялїстів, 28 клерикалів, 6 поступовців і 4 соціялїстів-централїстів; правицю творять: 54 аґраріїв і 40 Словаків; центр творять: 40 демократів і 4 старочехи. Правительство є коаліційне, бо заступлені є там всї партії.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

М. Л., Літл Фолс, Н. Й. — Тепер є воєнний стан, і хто хоче виїхати зі Злучених Держав, мусить мати пашпорт. Коли війна скінчить ся, Ви яко чужинець не будете потребувати жадного пашпорту на виїзд до рідного краю. Потребувати пашпорту будуть лише горожани сеї держави. Ґраниця для пасажирів буде отворена аж тоді, коли підпишеть ся мир, а се може стати ся за один, два або й за кілька, а навіть за кільканайцять місяців.

В. Г., Дітройт, Міш. — З тою справою віднесїть ся до „Дзєнніка Польского" в Дітройт, а не до нас. Він подав, що Ви жертвували на польський оборонний фонд пять долярів. Простуйте у того.

Л. С. Ґ., Бовія, Айдаго. — Такого розпорядженя, що кождий чужинець мусить стати американським горожанином, правительство не видавало. Однак деякі фабрики практикують, що хто не є горожанином, тому не хочуть дати роботи.

І. К., Монт Юніон, Па. — Найблизший шведський консулят находить ся у Філядельфії. Адреса: Swedish Consulate, Philadelphia, Pa.

І. П., Пітсфілд, Па. — Правительство поки що не заґарантувало цїни пшеницї на 1919 рік. Сумнївати ся треба, чи цїна впаде; скорше пійде вгору.

„ПОВЕРНУВ СЯ З СИБІРУ".

Драма в 5-ти діях, Любови Яновської, виставлена на сценї в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку, 16. марта 1919, Театром Української Народної Громади в Ню Йорку.

Драма „Повернув ся з Сибіру" є образом побутового житя на Українї. Тому, що вона є мало знана, або таки й незнана на українській сценї в Америцї, пожаданим буде подати любителям театру її короткий зміст в головних основах.

В селї жие вдова Мотря. У неї є дочка Марина, з котрою кохаєть ся парубок Степан. Товаришами Степана є два инші парубки, Максим і Дмитро. Про Дмитра знають, що він кохаєть ся з дївчиною Уляною, але він опрокидує се, зраджуючи перед Мариною, що він вже два роки говорив їй про свою любов і ще до нинї не може її забути. Протягом останних двох років не згадував Маринї нїчого про любов тому, бо сподївав ся, що Степана заберуть в москалї, себто — візьмуть до війска. Але асентирунок відбув ся і Степана в москалї не забрано. Степан радїє з того і умовив ся з Мариною повінчати ся за два тижні. Дмитро попав в скажену злість і постановив собі до вінчаня Степана з Мариною, котру він також кохає, не допустити. До сього уживає він хитрого, а навіть нелюдського способу: хоче якнебудь позбути ся Степана. І до сього найшов нагоду. Степан посварив ся і побив ся з господарем Купиченком, стаючи в обороні одного хлопчини, котрому Купиченко загнав корову до свого двора за майбутну шкоду на поли. По сїм випадку Купиченко побив свою служницю Домаху, сестру Степана. Дмитро сповістив про се Степана і підюдив його, аби він віддячив ся за се Купиченкови. Розлючений Степан взяв з плота кол, пійшов до Купиченка і підчас сварки убив його. За се засуджено його на 10 лїт сибірської каторги. І через се вінчанє не відбуло ся.

Степан опинив ся на Сибіри, а Марина привела йому на сьвіт сина... Тужить і плаче Марина за Степаном, згадує кохане. А до її хати заходить Дмитро і просить, аби вона вийшла за нього заміж. Марина відказуєть ся. Дмитро посилає до неї бабу Явдоху, аби вона говорила за нього перед Мариною. Але всї заходи даремні. Марина не хоче любити Дмитра.

За рік-два по убийствї Купиченка повертає зі Сибіри Степан. Він утїк з каторги і добив ся до рідного села, де вперше стрінув ся зі своїм „другом" Дмитром. Степан голодний, обдертий, ослаблений на тїлї. Його ноги покалїчені і з них тече кров. Дмитро зчудував ся, побачивши Степана, свого соперника. Він в першій хвилї рішив ся був убити його і заховати трупа перед людськими очами. Але слова Степана вздержали його на хвилю від виконаня наміру і на його сердечну просьбу він пійшов у село покликати Марину. Прийшла Марина і з плачем в очах привитала ся зі Степаном. Вона завила йому рани на ногах і порадила ся укрити його на якийсь час в лїсї, бож він все таки убийник і арештант-утїкач.

В плянї Марини було забрати дитину і, не згадуючи нїчого нїкому про Степана, утїкати з ним і з дитиною геть з села. Тому вона просила маму, аби відпустила її від себе на заробіток в далекі сторони. Мама по довших просьбах згодила ся на уклінне жаданє дочки; тим більше, що на се позволяв і Дмитро, котрий остаточно зреаґнував вже з кохання, а лише постановив налюбувати ся з Мариною тїлесно. Тому він наказав їй, аби вона вийшла вечером до садку до нього, даючи їй до вибору: або віддати ся його тїлесним похотям або він убє Степана.

Марина вийшла, постановивши пімстити ся на Дмитрі. І пімстилась. На подвірю, біля її хати, була керниця. Вона осувала ся і Мотря казала забити її дошками та накрити. Марина усунула землю, відірвала дошки і прикрила керницю сїном. Коли вечером Дмитро вийшов у садок, вона вже чекала на нього. Поговорили, словами попестились, а навіть поцїлували ся, але нараз пімста: Марина трутила Дмитра і він попалив ся в керницю та пропав раз на все. Але плянована утеча зі Степаном не вдала ся. В селї довідали ся, що Степан укриваєть ся в лїсї і зловили його. Зловили і казали відіслати назад в Сибір. „Люди добрі, не судїть мене", — просив ся Степан у людий. Але нїчого не помагало; його мали відіслати в Сибір, в тюрму, мали закувати в кайдани. Степан мав бути знова каторжником. А се страшне. Що є в сьвітї гіршого, тяжшого від неволї? І Степан з розпуки крикнув: „Я ще вільний. Я ще можу, коли не жити, то вмирати на волї, в нашім селї" — і вхопив ніж та цїнув собі його в груди...

* * *

Тепер годить ся сказати пару слів про саму гру. З маленькими недомаганями вона випала дуже добре, беручи під увагу головні ролї, які були обсаджені добірними силами.

П-на Р. Красновська в ролї вдови Мотрі вивязала ся похвально; годило ся лише скинути ті черевики, які деколи потрохи скрипїли, а натомісць натягнути инші. Пожаданим було би взагалї скинути черевики, а натягнути чоботи, бож звісно, що в нас на селї старі баби дуже рідко носять черевики, а коли і носять, то нїколи люксусові.

П-ні М. Комишевацька в ролї Марини представила нам дїйсний характер закоханої української дївчини. Важкий душевний біль Марини, її туга за коханим і внутрішна боротьба з напасним і ненавидженим Дмитром — вимагають великого напруженя, а сього у п-ні Комишевацької не забракло. Відємним чинником було лише те, що в двох перших дїях реченя були не зовсїм добре вивчені на память. Також виражене реченя: „Мамо! Сеж мій чоловік, я — його жінка, хоч і не вінчана" (3-та ява, II. дія) — було не на місци. Авторка каже виголошувати сї слова з докором, а вони були виголошені з обуренєм, що не лицює для Марини, котра весь час відносить ся до матери уклінно, послушно і щиро. Дехто міг подумати, що Марина не є дочкою, але матерю Мотрі, бо з таким погрожуючим обуренєм може говорити деколи добра мати до дочки, але нїколи добра дочка до матери.

Знаменито вивязав ся з ролї Степана п. В. Лазута. Сю специяльність дало ся завважати головно в третїй дїї, коли Степан повернув зі Сибіри. П. Лазута дав доказ, що він надаєть ся до виступів у траґічних ролях, що вже тажше сказати про виступи в ролї любовника, хитрого ловця жіночих сердець.

Дмитро, п. С. Баюс, звернув на себе увагу многих присутних. Його рухи, так як рухи Марини, були вмілі й сьмілі.

Ролю **Максима** віддав добре п. І. Магофій.

Явдоха (п-на А. Чайка) мусить трохи обертати ся на сценї і відповідно змінити голос в бесїдї. Суть виголошених слів лежить в тім, аби їх не виголошувати монотонно.

Уляна (п-на К. Іваночківна) і **Онисьна** (п-на М. Климкович) вивязали ся зі своєї гри добре.

З **побічних роль** піднести годить ся виступ п. С. Куцого в ролї старости, головно тоді, коли оба чоловіки полишили його і він з перестрахом втїкає. Сей момент (утеча) виконано по майстерськи.

Співи, музика і гуртові виступи випали добре.

При кінци маленька увага: можна було завважати, що на слово: „словечко" Дмитро і Марина клали наголос на другім складї (словечко), підчас коли в сїм слові наголос спочиває на першім складї (словечко). Воно ранить уши слухача і сього другим разом треба вистерігати ся. — Також, по якій причинї, руки Степана вязано червоним пасом, замісць ланцюхом, або шнурком? Сеж не є Степан-молодий, але Степан-арештант!

Пп. С. Комишевацькому, режісерови; М. Гундичови, діріґентови; і Музичному Товариству ім. М. Лисенка — належить ся особливе признанє за щирий труд і працю.

Емвузбе.